

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

Analýza taktiky elitních hráčů v tenisu

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Tomáš Kočib

Zpracoval:

Milan Drda

duben 2009

Abstrakt

Název práce: Analýza taktiky elitních hráčů v tenisu

Cíle práce: Cílem této práce bylo pomocí kvantitativní analýzy taktických variant vybraných hráčů v závěrečných fázích hracího plánu Australian Open 2009 zjistit, jaké je taktické herní pojetí dnešního světového tenisu na středně rychlém povrchu.

Metoda: Analýza se prováděla na základě nepřímého strukturovaného pozorování DVD záznamů pořízených z přímých přenosů z Australian Open 2009. Jednalo se o kvantitativní výzkum s využitím čárkovací metody v záznamových arších. Vlastní analýza všech utkání byla provedena deskriptivní metodou.

Výsledky: Osvětlují taktické herní pojetí elitních hráčů a slouží jako podklady pro tréninkový proces.

Klíčová slova: Taktické varianty, tenis, elitní hráči.

The Name of this dissertation: Tactic analysis of elite tennis players

The aim of this dissertation: The aim of this dissertation was to find out what is the conception of today's world tennis on the medium fast surface through a quantitative analysis of tactical ways of selected players in the final phases of Australian Open 2009.

Method: The analysis was based on indirect monitoring of DVD records that were created from life monitoring of Australian Open 2009. It was a quantitative investigation using line method in folios. Own analysis was made through a descriptive method.

Results: It underlines the tactical methods of elite players and can be used as a basis for training.

Key words: tactical ways, tennis, elite players

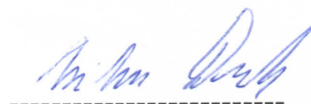
Poděkování

Touto cestou bych chtěl poděkovat Mgr. Tomášovi Kočibovi za odborné vedení práce, za praktické rady a za možnost využít jeho zkušenosti v této problematice.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a použil jsem pouze literaturu uvedenou v seznamu bibliografické citace.

V Praze dne

Milan Drda

Svoluji k zapůjčení své diplomové práce ke studijním účelům.

Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatelů, kteří musejí pramen převzaté literatury řádně citovat.

Jméno a příjmení: Číslo obč. průkazu: Datum vypůjčení:

Poznámka:

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	TEORETICKÁ ČÁST	8
2.1	Historie taktiky	8
2.2	Současné trendy v taktice	8
2.3	Taktika	9
2.4	Systematika tenisu a herní činnosti hráče	10
2.4.1.	Typy úderů z taktického hlediska	15
2.4.2.	Taktické cíle jednotlivých úderů	15
2.4.3.	Obrana a útok v tenisu	18
2.4.4.	Herní situace	20
2.5	Herní styly hráčů a jejich individuální charakteristiky	23
2.6	Taktické varianty	25
2.7	Trénink taktiky	26
2.7.1	Trénink herních situací	26
2.7.2	Typy taktických cvičení	27
2.8	Shrnutí teoretické části	31
3	VÝZKUMNÁ ČÁST.....	32
3.1	Cíl a úkoly práce	32
3.2	Výzkumný soubor	32
3.3	Metodika	33
3.4	Kategorizace taktických variant	35
3.5	Organizace sběru a zpracování dat	41
3.6	Předpokládané využití výsledků	41
3.7	Výsledky analýzy sledovaných hráčů	41
3.8	Herní profil hráčů	43
3.9	Taktické varianty hráčů	54
3.10	Obranné a útočné údery	57
3.11	Četnosti úderů na jeden bod	58
3.12	Náběhy k síti	61
3.13	Forhendové a bekhendové údery	62
3.14	Aplikace do praxe	63

4 DISKUSE	64
5 ZÁVĚR A DOPORUČENÍ PRO PRAXI	66
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
SEZNAM PŘÍLOH	70
PŘÍLOHY 1-24	

1. ÚVOD

Tenis je sport, který po hráči vyžaduje, aby v utkání a při tréninku přemýšlel. Narozdíl od gymnastiky, atletiky, cyklistiky a jiných cyklických sportů, je to sport, kde záleží, co bude hráč dělat a jak se bude rozhodovat v neustále proměnlivém prostředí. V utkáních se soupeřem nejde jenom o boj fyzický, psychický, ale i taktický. Hráč musí vymyslet určitou taktiku a mít v zásobníku určité taktické varianty, aby byl v utkáních úspěšnější než jeho protivník. Zvládnout techniku jednotlivých úderů v tréninkových podmínkách samo o sobě nestačí. K tomu, aby mohl hráč s úspěchem čelit činnosti soupeře v utkání, musí prokázat další vlastnosti. Patří k nim využití soupeřových nedostatků i vlastních předností, dobrá úroveň tělesné připravenosti, psychická stabilita, samostatnost v rozhodování, předvídavost, využití objektivních podmínek utkání ap. Protože základním předpokladem konečného úspěchu je však optimální řešení herních situací v utkání, ponecháme stranou požadavky týkající se pohybových a psychických schopností hráče a zaměříme se na taktické využití herních činností v soutěžních podmínkách.

V současném moderním tenisu jsme svědky neustálého vývoje ve způsobu taktického vedení tenisových utkání, které se odlišují podle typu hráčů. Každý hráč má svoje přednosti, které se promítají do jeho taktiky a snaží se je využít naplno. Například R. Nadal těží ze své rychlosti a vytrvalosti, R. Federer ze své předvídavosti a lehkosti na kurtu. Dnešní světový tenis je neuvěřitelně vyrovnaný. Jde o momentální formu, jak je hráč připraven fyzicky, psychicky a jak správně vede utkání po taktické stránce. Tenis je více myšlenkový sport. Hráč musí přemýšlet dopředu, jaký úder použije. Musí najít určité taktické varianty, které by znepríjemnily soupeři hru. A na to musí myslet i trenéři, kteří mají na starosti svého svěřence. Musí přimět hráče vybírat z různých řešení na kurtu a vytvářet reálné situace, které se vyskytují v utkání a netrénovat pouze drilová cvičení, která nás nenutí přemýšlet.

Má práce má analyzovat taktické herní pojetí a profil hry elitních hráčů a využití taktických variant. Analýza utkání nám řekne, jak a co trénovat, ukáže nám tu nejlepší strategii a taktiku a informuje nás o účinnosti jednotlivých úderů. Myslím si, že následující rady a výsledky analýz utkání pomůžou hráčům a trenérům vytvořit efektivnější trénink pro jejich svěřence. V této práci budou statisticky vyhodnoceny utkání vrcholových hráčů. Pro mé pozorování jsem zvolil osmifinálová utkání prvního grand slamu roku Australian Open 2009.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Historie taktiky

Mezníkem ve vývoji tenisu se stal rok 1874, kdy britský major Walter Elopston Wingfield přihlásil na londýnském patentovém úřadě pravidla hry, nazvané sféristika. V roce 1875 byla hra vyzkoušena s pozměněnými pravidly a pojmenována lawn-tennis (Rokosová, 1996). Dvorec byl už pravouhlého tvaru, pole pro podání byla na obou stranách, podávající musel stát za základní čarou a podávat úhlopříčně, což dávalo impuls pro hráče k rozvoji taktiky podání a příjmu. V prvních letech do roku 1883 byl tenis zdlouhavá hra od základní čáry, při které se podávalo spodem. Avšak po zahájení wimbledonských turnajů obohacovali tenisté hru o nové technické prvky jako byl volej a smeč, což se odráželo v širším výběru taktických možností v utkání. Nakonec zvítězil názor, že útok má v tenisu opodstatnění a že obohatí hru. To vedlo ke snížení sítě do dnešních rozměrů. Tímto byl zdůrazněn trend útočné hry. Před rokem 1900 se užívalo převážně úderů se spodní rotací (Höhm, 1987). Od tohoto roku se začínají při hře používat úderů se silnou horní rotací. Naprostá většina míčů byla hrána až po kulminaci. Oba systémy vystřídal hra přímých úderů hraných zcela pevným zápěstím. Mezi první, kteří založili svou hru výhradně na tvrdém podání a činnosti u sítě, řadíme Kalifornana Mc Loughlina. Následná generace spolu s W.T.Tildenem vytváří tak zvanou celodvorcovou hru.. Hráči hrají úderů pestře, používají všechny varianty rotací a úder hrají i brzy po odskoku. Obouručný bekhend začali používat jako první Australané Bromwich, McGrath a Quist (Höhm, 1987).

2.2 Současné trendy v taktice

Současná úroveň světového tenisu má mnoho aspektů moderní hry a taktiky, která se liší od minulosti. Hráči jsou silnější, vyšší, rychlejší a lépe kondičně vybaveni. Rakety prošly velkým vývojem a jsou více účinnější. Agresivnější použití těla přivedlo hráče k tvrdším úderům, což samozřejmě zrychlilo hru jako takovou a snížilo množství hráčů s obranným pojetím hry

(Crespo, Reid, 2002). Hráči se musí rozhodovat pro úder ve stále menším časovém úseku. Možnosti jsou určeny znalostí a schopností hráče a také znalostí situace a taktiky spoluhráče. Hráči všeobecně zakládají hru na podání a tvrdém účinném forhendu. Všechny tyto aspekty mají významný dopad na způsob, jakým je moderní hra zaměřena. Na světové úrovni je mnoho aspektů moderní hry a taktiky, které se liší.

2.3 Taktika

Taktikou rozumíme výběr optimálního způsobu boje ve specifických podmínkách. Je to teoretické schéma (soubor) možných řešení soutěžních situací (Dovalil, Marvanová 2002). Spočívá ve výběru optimálního řešení strategických a taktických úkolů. Výběr řešení se promítá v individuálním taktickém jednání sportovce. Důležitým předpokladem taktiky je hráčská inteligence (Severa, 1997). Její podstatou je schopnost postřehnout a předvídat souvislosti, účelně se podle toho chovat a vědět, jak se přizpůsobovat měnícím se podmínkám hry. Situace, které vznikají při zápasech, je nutné při trénincích opakovat a učit se je (Dovalil, Marvanová, 2002).

Principy strategie a taktiky při utkání ve dvouhře (Schönborn, 1993):

- Udržet míč ve hře.
- Měnit herní plán.
- Využívat své nejsilnější zbraně.
- Slabší údery hrát tak, aby neumožnily soupeři zaútočit (hrát do hloubky dvorce soupeře, měnit rytmus hry).
- Snažit se najít styl hry, v němž byste využívali vašich předností, a teprve potom soupeřovy slabiny.
- Aby se vytvořila příležitost k vítěznému úderu využívat kombinaci úderů (např. dlouhý forhend podél lajny, po němž následuje krátký forhend ven z kurtu).
- Snažit se soupeře rozbíhat údery různého směru a délky, hraním míčů do otevřené části kurtu nebo tam, odkud soupeř vybíhá (do protipohybu).
- Snažit si získat v utkání převahu tak, abyste udávali rytmus a tempo utkání.
- Snažit se při každé příležitosti rozhodovat o výsledku bodu vaší aktivní hrou

Taktické rozhodování hráče v utkání ovlivňují primárně 3 základní prvky (Crespo, Miley, 1998).

1. **Je to hráč samotný** a jeho herní úroveň, pochopení taktického záměru, jeho hráčská inteligence, technické schopnosti, fyziologický vývoj, mentální charakteristiky, zkušenosti, herní styl a úroveň tréninků a soutěživost.
2. **Soupeř.** Tento faktor obsahuje tytéž charakteristiky jako u hráče, ale dále také mají vliv na hru: směr, výška, délka, rychlost letu míče a rotace. Vliv na hru má i volba úderu z hlediska pozice hráče a taktického záměru.
3. **Vliv prostředí.** Sem spadá vliv povrchu dvorce na hru, povětrnostní podmínky jako jsou vítr, déšť, slunce a nadmořská výška a i další vlivy, mezi které řadíme diváky, rozhodčí, čas a psychologické faktory.

2.4 Systematika tenisu a herní činnosti hráče

Herní činnosti mají dvě stránky. První se týká technického provedení činnosti, tedy použití příslušné techniky úderu a pohybu vzhledem k podmínkám, ve kterých hráč činnost provádí. Druhou stránkou je taktický záměr hráče, který zahrnuje psychické procesy, jejichž předmětem je výběr nejúčinnějšího řešení vzniklé herní situace (Melišová, 1992).

Herní činnosti jednotlivce

S ohledem na podmínky, ve kterých hráč realizuje svou činnost v utkání, rozlišujeme tři **herní činnosti jednotlivce**: podání, vrácení podání a úder ve hře.

Podání

Podání je úder, kterým hráč dopravuje míč do hry. Oproti ostatním činnostem poskytuje hráči dvě výhody, které by měl co nejvíce využít. Umožňuje mu vybrat si místo, kde bude zasahovat míč a dává mu příležitost vybrat si způsob provedení. Je to jediný úder, který hráč provádí po vlastním nadhozu. Aby zmírnil

tuto svou výhodu, musí zahrát míč pouze do určené části dvorce. Při podání zasahuje míč ve většině případů nad hlavou.

Příjem podání (return)

Příjem podání je úder, před jehož zahráním hráč předem ví, do jaké části dvorce míč uvedený do hry soupeřem dopadne. Vracet podání musí vždy po odskoku míče od země buď vpravo, nebo vlevo od těla. Vzhledem k prudkosti nebo rotaci podání je jeho vrácení velmi obtížné. Nevýhodou pro přijímajícího je kratší čas pro přípravu a provedení úderu, a tím větší možnost, že se dopustí chyby. Proto je také taktika dvouhry založená na převaze podávajícího nad přijímajícím (zvláště na povrchu s rychlým odskokem míče). Je-li však přijímající schopen čelit soupeřově podání účinným returnem, má tato skutečnost značný vliv na průběh utkání. Vedle prvního voleje je return nejtěžší úder ve většině zápasů. A protože zápas můžete vyhrát jen tehdy, když se vám podaří v každém setu aspoň jedno prolomení soupeřova podání (break), považujeme return od určité technické úrovně za nejdůležitější úder v tenise vůbec.

Úder ve hře

Je potom každý úder kromě podání nebo vrácení podání. Hráč je odkázán na to, kam jeho soupeř míč zahraje, a teprve potom se rozhoduje, kam se přemístí a jakým způsobem míč vrátí zpět. Před dopadem lze zahrát volej nebo smeč, těsně po dopadu halfvolej a po dopadu forhend, bekhend nebo smeč. Všechny údery hrané stranou od těla lze rozdělit na forhendové a bekhendové stejným způsobem, jak bylo uvedeno u vrácení podání.

Forhend

Forhend je úder, který se hraje vpravo od těla u praváků. Hraje se po dopadu míče. Kvalitní forhend vám dá v zápase víc možností než bekhend, abyste mohli dění na dvorci diktovat a kontrolovat. Moderní tenis vyžaduje zbraň, kterou může hráč využít ve většině zápasových situací. Forhend umožňuje lepší krytí

dvorce. Přirozený delší rozsah na forhendové straně dovoluje profesionálovi pokrýt až 80% dvorce nátlakovým forhendem (Šafařík, 1978).

Bekhend

Bekhend je úder, který se hraje vlevo od těla u praváka. Hraje se po dopadu míče. Rozlišujeme jednoručný bekhend a bekhend obouřuč. V současném tenisu se používají obě varianty. Velmi používaná varianta mezi hráči je také bekhend se spodní rotací.

Volej

Volej je úder, který se hraje bez dopadu míče. Rozlišujeme forhendový a bekhendový volej. Voleje zrychlují výměnu míčů a dostávají soupeře do časové tísně. **První volej** většinou rozhoduje o tom, zda hráč dalším úderem vítězně zakončí nebo si připraví vítězné zakončení rozehraného míče, či přenechá tuto iniciativu soupeři. Správná pozice na síti umožňuje soupeři zpravidla jen dva údery – krátký, nízký prohoz křížem nebo lob – oba údery jsou velmi riskantní. **Přípravný volej** je hraný ve větší vzdálenosti od sítě (obvykle v prostoru mezi základní čarou a čarou podání) a hráč je nucen jej zahrát, nestačil-li po podání (případně po jiném úderu od základní čáry) postoupit blíže k síti. Nevýhodou pro hráče, který postupuje k síti, je že přípravný volej musí hrát v pohybu a pod úrovní horního okraje sítě. **Volej-lob a volej-stopbol**. I zde je cílem okamžitý zisk bodu. Rozhodující úlohu zde hraje moment překvapení. **Halfvolej** se hraje především v nouzi, když je hráč útočící a běžící k síti přinucen místo voleje hrát halfvolej. Tento úder by se neměl hrát proto, že zabrzdí váš běh k síti.

Prohoz a lob

Údery hrané, když jde soupeř na síť. Má-li hráč dobrou předvídatost může tyto údery zužítkovat ve svůj prospěch. V moderním tenisu se vyskytují, když je hráč zatlačen do obranné pozice a musí zahrát riskantní úder.

Stopbol

Stopbol je úder, který je hrán po kratší dráze co nejbližší k síti na soupeřovu stranu. Je hrán se spodní rotací.

Smeč

Smeč je úder, který se hraje nad hlavou po obranném úderu soupeře. Je-li soupeř v časové tísní, a proto má malou naději na prohození, rozhodne se většinou lobovat. To je příležitost pro smečování. Smeč ve většině případů by měla být koncovým úderem. Pouze v případech, kdy hráč ustoupí od sítě a smečuje v blízkosti základní čáry, by tento úder byl přípravou k zakončení akce. Účinná smeč vám dá potřebné sebevědomí k ofenzivní hře, protože bez ní nemůžete zdravě zaútočit.

Kromě vlastních úderů hráč musí provádět i **další herní činnosti**, které se týkají buď přemístění do základního postavení a vykrytí dvorce, nebo přemístění k míči a zaujetí úderového postavení. Podle lokomoce lze údery rozdělit na údery hrané v úderovém postavení, údery hrané přechodem ze základního postavení do úderového postavení a údery hrané po pohybu nebo v pohybu (Šafařík, 1978). V úderovém postavení se hraje pouze podání. U ostatních úderů lze uplatnit všechny zbývající uvedené způsoby. Údery po pohybu nebo v pohybu se mohou uskutečnit při pohybu vpřed, stranou i vzad. Pohyby jsou prováděny zejména skokem, výskokem, skluzem nebo i chůzí. Podle způsobu provedení nebo techniky lze údery dále dělit na údery jednoruč a obouruč. Dalším znakem je sklon a směr pohybu rakety. Výsledkem bývají různé druhy rotací (horní, spodní, boční, kombinovaná) a odlišné rychlosti a křivky letu míče.

Tabulka č.1 :Uvedené herní činnosti jednotlivce dělíme podle výsledků použité techniky (taktiky):

	Rychlost letu míče x/	Dráha letu míče	Rotace
Podání	velká	přímka shora šikmo dolů (přímé podání, smeč)	bez rotace
	střední	křivka shora šikmo dolů oblouková křivka letu (podání s bočnou, kombinovanou rotací)	bočná nebo kombinovaná bez rotace nebo mírná spodní či horní příp. kombinovaná
	malá	oblouková zkrácená křivka letu	spodní nebo kombinovaná
Vrácení podání	velká	nízká a dlouhá křivka (drajv)	horní nebo spodní
	střední	polovysoká křivka (liftovaný F, B)	bez rotace, horní nebo spodní
	malá	vysoká křivka (lob) nízká a krátká křivka (stopbol)	bez rotace, horní nebo spodní spodní nebo kombinovaná
Úder ve hře	velká	přímka shora šikmo dolů (přímý smeč) křivka shora šikmo dolů (smeč s boční rotací) nízká a slouhá křivka (drajv)	bez rotace boční horní nebo spodní
	střední	polovysoká křivka (liftovaný F, B)	bez rotace, horní nebo spodní
	malá	vysoká křivka (lob) nízká a krátká křivka (stopbol)	bez rotace, horní nebo spodní spodní nebo kombinovaná

x/

velká: nad 70 km/h

střední: 50 – 70 km/h

malá: pod 50 km/h

2.4.1 Typy úderů z taktického hlediska

Podle taktického záměru lze údery rozdělit na **obránné, útočné, přípravné, vítězné a neutrální**.

- **Obranný** – Obranný úder má jako hlavní úkol udržet míč ve hře a ztížit nebo znemožnit soupeři vítězné ukončení rozehry. Podle Schönborna (2008) jsou to údery, které mě ze situačních důvodů nutí k značnému zúženému technickému řešení
- **Útočný** – Je to úder, který podléhá zcela mému taktickému rozhodnutí, ve kterém nejsem omezen ani situací ani technickým problémem.
- **Neutrální** – úder, který nemá žádný specifický cíl. Jde o určitý způsob „vyčkávání“.
- **Přípravný** – Úder, který sleduje cíl připravit si vhodnou situaci pro zakončení rozehry a získat bodu.
- **Vítězný** – úder, kterým se hráč snaží ukončit bod ve svůj prospěch, a tak znemožní soupeři vrátit míč zpět.

2.4.2 Taktické cíle jednotlivých úderů

Podání

V moderním tenise vyhraje podávající 1,5-2,5krát více bodů než returnující. Cílem podání je dát soupeře pod tlak, což vám umožní aspoň u dvou dalších úderů diktovat situaci na dvorci. Umístění podání je poněkud odlišné při prvním a druhém pokusu. První podání musí skončit aspoň v 66% případů v poli. Nutí soupeře, aby se přemístil do nevýhodného postavení, a tím umožňuje podávajícímu další úder do nekryté poloviny dvorce. Každé vaše druhé podání returnuje soupeř s větším sebevědomím a agresivněji. Účinné podání má tyto vlastnosti: Míč je dobře umístěný, je dost dlouhý a rychlý (2. podání má více rotace). Na rychlých dvorcích má podání, od jisté technické úrovně hráče, charakter útočného úderu.

Příjem podání (return)

Hlavním cílem při returnu je míč jistě vrátit přes síť, a tak minimalizovat výhody podávajícího. Když tento zůstane na základní čáře:

- a) musí returnující zahrát dlouhý míč
- b) vrátit ven z dvorce
- c) stopbol

Když běží soupeř podáním k síti, pak :

- a) musí returnující zkusit zahrát krátký nízký míč pod jeho nohy, což ho donutí zahrát volejem měkký stoupající míč
- b) sebevědomý hráč jde do míče a tluče ho plnou silou podél. Od určité úrovně musí returnující druhé podání returnem:
 - a) iniciativně atakovat
 - b) více krýt svoji bekhendovou stranu a zkusit soupeře oklamat tím, že naznačí silný forhend , a tím dostane podávajícího pod tlak (umístění míče do úzkého bekhendového rohu je obtížnější).

Údery od základní čáry

Cílem při těchto úderech je dát vaší hře potřebnou jistotu při zachování délky míčů, rychlosti míčů a různorodosti hry. Dokonalá kontrola úderů je zde nutným předpokladem. Jistota znamená v moderním tenisu schopnost dostat míč pravidelně na rychlých dvorcích třikrát, na pomalých čtyřikrát bezchybně přes síť, ledaže jste získali bod už předtím.

Forhend

Oběhnout si bekhend a zahrát forhend je mnohem jednodušší než naopak. Taková varianta automaticky zužuje bekhendové pole tohoto hráče pro příští soupeřův úder. To znamená, že hráč, který právě zahrál forhend, má ve velké většině další příležitost zahrát znovu forhend. Oběhnout si bekhend k zahrání nátlakového forhendu (něco jako winner) je výborná taktická varianta hlavně proti pomalejšímu druhému podání soupeře. Účinný rychlý forhend

z bekhendového rohu je neustálou hrozbou pro soupeře, protože je velice obtížné krýt současně úder křížem nebo podél lajny.

Nabíhané údery

Cílem všech nabíhaných úderů je získat přímý bod, nebo dostat soupeře pod tlak a přinutit ho k riskantnímu úderu.

Volej

Cílem všech volejů je:

- a) umisťovat úder k základní čáře,
- b) dbát více na umístění než na prudkost,
- c) míč umisťovat na méně úspěšnou stranu soupeře, případně do odkryté části soupeřova dvorce

Obrana proti soupeři – prohoz a lob

Cílem těchto úderů je zastrašit soupeře od hraní útočné hry. Když běží soupeř k síti, musí při tom přijít do rozpaků a váhat, jestli přijde lob nebo prohoz. Defenzivní lob vám umožní vrátit se zase do příhodné pozice na dvorci, rychlý ofenzivní topspin-lob mění okamžitě vaši nepříznivou defenzivní pozici v ofenzivní příležitost k získání bodu.

Stopbol

Cílem stopbolu je soupeře unavit, změnit rytmus během výměny míčů nebo překvapit soupeře. Stopbolem si můžeme otevřít dvorec pro příští úder, pozvat soupeře k síti, a poté ho přelobovat nebo prohodit.

Smeč

Taktika smečů je:

- a) kratší loby smečovat mimo dosah soupeře, delší loby umisťovat k základní čáře do rohů dvorce,

- b) vysoké loby, při nichž míč rychle klesá, je výhodnější smečovat až po dopadu,
- c) smeč sama o sobě uděluje míči dostatečnou prudkost, proto je třeba zaměřit se především na umístění míče.

2.4.3 Obrana a útok v tenisu

V tenisu hráč v průběhu děje hry uskutečňuje kontrolu nad míčem pouze jedním úderem. Nelze zde rozlišit fázi útoku a obrany tak, jako ve hrách brankového nebo pálkovacího typu, tedy tím, kdo má míč právě pod kontrolou. Útočný i obranný úkol je plněn současně (Schönborn, 2008). Bez současného splnění obranného úkolu (vrátit míč zpět na polovinu soupeře) nelze nikdy splnit úkol útočný (získat bod tím, že neumožním soupeři vrátit míč zpět).

V trenérské i hráčské praxi se často vyskytují termíny obrana, obranný úder, útok, útočný úder. Tato konkrétní označení činnosti jsou převzata z terminologie brankových sportovních her a při hlubším rozboru neodpovídají skutečnosti. To proto, že brankové sportovní hry se od síťových výrazně liší. Zásadní rozdíly jsou též patrné v níže uvedeném srovnání v tabulce č.2 na druhé straně (Kočib in Táborský, 2007):

Tabulka č.2

Brankové sportovní hry	Síťové sportovní hry (tenis)
- obranná fáze utkání je od útočné fáze oddělena, odlišují se navzájem jinou činností hráče	- obranná a útočná fáze utkání jsou současné a nelze je v činnosti hráčů oddělit (představuje je jeden úder do míče)
- body se získávají za dopravení míče do branky soupeře (malý cíl)	- body se získávají za dopravení míče do pole soupeře (velký cíl) tak, že jej soupeř nedokáže vrátit
- soupeř brání branku odehráváním míče kamkoliv(t.j. i do zámezí)	- jediná možnost ubránit své pole je vrátit míč podle předepsaných pravidel do pole soupeře
- dopravení míče mimo branku se neprojevuje na výsledku	- dopravení míče mimo pole soupeře se nepříznivě projevuje na výsledku
- opožděná nebo technicky nedokonale provedená herní činnost, má-li za následek nedopravení míče do branky, znamená pouze nesplnění nebo oddálení cíle útoku	- opožděné nebo technicky nedokonale provedená herní činnost, má-li za následek nedopravení míče do pole soupeře, znamená získání bodů ve prospěch soupeře
- získá-li hráč míč pod vlastní kontrolu, může jej ovládat buď neomezeně dlouho, nebo pravidly povolenou dobu a zamezit tak činnosti soupeře	- kontrolu nad míčem uskutečňuje hráč pouze jedním úderem
- soupeři, který má míč pod kontrolou, je dovoleno odebrat míč pravidly povoleným způsobem	- činnost soupeře se nesmí nijak narušovat
- hráč může řešit herní situaci postupným využitím herních činností (chycením míče, driblinkem, přihrávkou či střelbou)	- jediný dotek míče umožňuje pouze herní činnost
- hráči mohou spolupracovat neomezeným počtem přihrávek	- žádná spolupráce s míčem není možná

Zmíněné rozdíly jsou výrazné a dokazují, že činnost hráče v obraně a útoku v brankových hrách neodpovídá významu stejných termínů v hrách síťových, konkrétně tenisu.

Údery převážně útočného charakteru se vyznačují jednou nebo více z níže uvedených možností:

- Stanovit optimální řešení dané herní situace.
- Zaujmout správné úderové postavení.
- Provést úder takovou technikou, která odpovídá dané herní situaci.
- Znemožnit nebo co nejvíce ztížit soupeři vrácení míče přesným umístěním, zvýšenou prudkostí, rotací.

Jestliže hráč při útočném úderu chybí, jedná se o **nevynucenou chybu** – chyba v relativně jednoduché herní situaci.

Údery převážně obranného charakteru jsou dány jednou nebo více z níže uvedených skutečností:

- Nedostatkem času řešit optimálně danou herní situaci.
- Neschopností zaujmout správné úderové postavení.
- Nemožností provést úder potřebnou technikou.
- Neschopností ztížit soupeři vrácení míče.

Jestliže hráč při obranném úderu chybí, jedná se o **vynucenou chybu** – chyba v relativně složité herní situaci.

2.4.4 Herní situace

Děj hry lze rozdělit do pěti **základních herních situací**:

1. **Situace při podání** – v této situaci hráč zahajuje hru, a má tedy možnost získat převahu nad soupeřem, pokud mu to dovolí jeho dovednosti. Hráč volí z variant postupu k síti ihned po podání nebo setrvání v prostoru u základní čáry. Pokud provede podání kvalitně, má často možnost získat bod přímo nebo hned dalším úderem.
2. **Situace při riternu (vrácení podání)** – zde je úkolem hráče pokusit se eliminovat výhodu podání soupeře a znemožnit mu okamžitý zisk bodu.

V některých případech se může hráč pokusit uhrát bod přímo z riternu, ale tato dovednost je velmi náročná, často riskantní a zásadně odvislá od kvality podání soupeře.

3. **Situace při výměně od základní čáry** - pokud se bod nerozhodne v předchozích herních situacích, pokračuje děj hry často výměnou od základní čáry. Zde jde především o taktickou vyspělost hráče, trpělivost, míru zvoleného rizika a také kvalitu herních dovedností. Rozhodující bývá použití rotací, směrů a rychlostí úderů, změna rytmu hry, použití taktické varianty a kvalita pohybu po dvorci.
4. **Situace při postupu k síti a při hře u sítě** - cílem hráče by měl být zisk bodu vlastní aktivní a ofenzivní hrou. Důležitými dovednostmi jsou nabíhaný úder, volej a smeč. Rozhodující bývá reakční doba hráče a jeho koordinace.
5. **Situace při postavení u základní čáry, kdy je v blízkosti sítě soupeř** – možnosti hráče jsou ovlivněny kvalitou předchozího úderu soupeře. Často je zkrácena doba na provedení úderu a rozhodující může být opět rychlá a správná reakce spolu s výborným pohybem po dvorci. Z dovedností se uplatňuje prohození a lob.
U všech pěti situací se hráč může pokusit použít úder obranný (s výjimkou podání), přípravný a vítězný.

Analýza pěti základních herních situací

Při podrobném rozboru každého zápasu lze shrnout základní herní situace do těchto 5 bodů (Stojan, 1999)

- a) **hráč podává** – všechny body v zápase začínají podáním (v 5 až 10 % je hra podáním ukončena, to jsou dvojchyby)
- b) **hráč returnuje** – 70 až 80 % všech bodů začíná pro returnujícího hráče returnem (ostatní jsou dvojchyby, esa, chybné returny)
- c) **úderý ze základní čáry** – procento závisí na povrchu dvorce a je v rozmezí 30 až 45 % všech úderů na dvorci

- d) **útočný úder podáním nebo nabíhaným míčem** – následuje volej, smeč nebo vítězný úder
- e) **obranný úder prohozem nebo lobem**

V každé z pěti základních herních činností má hráč možnost výběru z množství taktických variant. Je důležité, aby si jich hráč byl vědom a aby se trenér v tréninku ujistil, že jich bude moci využít v praxi. Je zřejmé, že aby hráč mohl použít uvedené taktické varianty, musí být dostatečně technicky vybaven (Dent in Crespo, 1998).

Realizaci všech herních činností v tenisu ovlivňuje kromě zvládnutí techniky prováděných úderů a práce nohou také percepce a rozhodovací procesy, které musí úspěšně proběhnout již před započítím vlastního pohybu. Dobré sledování soupeře a míče, odhad rychlosti, místa dopadu a odskoku míče výrazně ovlivňují možnosti hráče při realizaci následné herní činnosti. Hráč se musí rychle a správně rozhodnout, jakou technikou bude hrát a jaký typ úderu použije. Pokud reaguje pomalu nebo nevhodně, nemůže často použít správnou techniku i když ji jinak ovládá. Stejně jako nácvik techniky se musí stát tyto činnosti běžnou součástí tréninku. Určitým úskalím trenérské praxe je, že uvedené psychické procesy nejsou přímo pozorovatelné, zatímco technika provedení úderu ano. Proto je zdokonalování percepce a rozhodování často opomíjeno a trenéři korigují pouze pohyb hráče.

Následný popis vybraných herních činností je třeba chápat jako model optimální úderové techniky, která však není realizovatelná v každé herní situaci a musí být mnohdy hráčem narychlo přizpůsobena, modifikována či intuitivně zjednodušena. Na rozdíl od minulosti, kdy byly modely pro provádění optimální techniky poměrně přesně popsány, přesouvá se dnes pozornost trenérů i vědců k uvedeným psychickým procesům a v technice provádění úderů potom spíše k využívání základních biomechanických principů a individuálnímu přizpůsobení techniky možnostem hráče. Optimální technika by měla zaručovat vhodnou kombinaci rychlosti a kontroly míče při vysoké ekonomizaci pohybu a nízkém riziku zranění.

2.5 Herní styly hráčů a jejich individuální charakteristiky

Názvy herních stylů (herního pojetí) ve dvouhře vycházejí z činnosti hráče, kterou tento hráč v utkání převážně vykonává. Herní styl řadíme mezi faktory ovlivňující taktiku a zároveň i průběh celého utkání. Tenisoví hráči mají tendenci osvojit si styl hry založený na jejich individuálních technických, fyzických, taktických a psychických předpokladech. Tenista si vytváří svůj herní styl již od dětství a z velké části je ovlivněn povrchem, na kterém trénuje a hráčským vzorem (Crespo, Miley, 1998).

- Hráči nabíhající k síti, preferující taktiku podání-volej.
- Hráči hrající agresivně od základní čáry s dobrým příjmem
- Obranaři
- Univerzální, celodvorcoví hráči

a) **Hráči nabíhající k síti / podání – volej:**

Tito hráči dokáží velmi dobře kombinovat oba údery (podání – volej a náběh – volej) a dokáží se rychle pohybovat vpřed. Dosahují vysokého procenta úspěšných prvních podání. Díky rychlému a nízkému odskoku míče nedávají soupeři dostatek času připravit se na úder. Snaží se dostat soupeře pod tlak tím, že je nutí neustále prohazovat. Obvykle jsou úspěšnější na rychlých površích než na pomalých. Dobře se pohybují vpřed i vzad, jeho volejová technika a dovednost mají vysokou úroveň. Smeče a údery nad hlavou patří k dominantním. Jedná se většinou o průměrného hráče od základní čáry, který však neustále hledá jakoukoliv možnost dostat se k síti. V dnešním moderním tenisu hraje velkou roli fakt, že se hra zrychluje a hráčů s tímto herním stylem razantně ubývá. Přijímajícím nedělá rychlost odskoků takové problémy, jsou daleko lépe rychlostně vybaveni a na příjem mají tedy i více času. Tím pádem je tento styl velice úspěšně nabouráván dobrým příjmem hráčů (Bollettieri, 2001). K vzorovým příkladům ze světové špičky patřili Greg Rusedski, Richard Krajicek, Stefan Edberg, Boris Becker, Patrik Rafter.

b) Tenisté hrající agresivně od základní čáry / hráči s dobrým příjmem podání:

Hrají blízko u základní čáry, míče zasahují brzy po dopadu a mají tvrdé údery od základní čáry. Jejich silnou zbraní obvykle bývá forhend. Snaží se diktovat průběh výměny od základní čáry, často a úspěšně využívají forhendu hraného z bekhendového rohu. Jejich hra bývá velmi účinná na všech typech povrchů, ale zejména pak na pomalejších površích. Mají dobrý příjem podání. Fyzicky jsou dokonale silní, neustále vyhledávají sebemenší šance k ataku. K síti postupují příležitostně, ale nejsou si tam na sto procent jistí. Dříve platilo, že jejich podání nebylo příliš účinné. To však dnes již neplatí. V současném tenisu hraje největší část hráčů tímto stylem. Takový způsob seděl např. Andremu Agassimu.

c) Obranáři

Jsou obvykle zaměřeni na obrannou hru od základní čáry. Reagují na způsob hry svého soupeře a obvykle mu dovolí diktovat hru. Tito hráči většinou hrají poněkud dále za základní čarou než hráči předchozího typu. Mají stabilní a konzistentní údery od základní čáry se silnou horní rotací, které mají velmi vysokou a dlouhou dráhu letu. Jsou obvykle fyzicky mimořádně zdatní a psychicky odolní. Dobře se pohybují a vykrývají celý dvorec. Většinou bývají úspěšnější na dvorcích s pomalejším povrchem. Vzhledem k současnému stylu a tempu hry v mužském tenisu hráčů hrajících defenzivním stylem hry ubývá. Vhodnými příklady tohoto typu byli Michael Chang, Alberto Costa, Sanchez, Bruguera.

d) Univerzální, celodvorcoví hráči

Tito hráči jsou schopni hrát všemi styly, jsou schopni hrát různým tempem a s různou razancí, útočně i obranně. Jejich hra je pestrá. Jsou úspěšní na všech typech povrchů. Je to nejprizpůsobivější a nejpružněji reagující hráč ze všech čtyř uvedených typů. Umí okamžitě změnit taktiku v závislosti na stylu hry protivníka,

s nímž se utkává, a na kterémkoliv povrchu. Jde o kompletního tenistu, který si musí pouze ujasnit, kde je jeho nejsilnější parketa a toho maximálně využít ve vlastní prospěch. Tento typ představovali např. Jevgenij Kafelnikov, Pete Sampras.

2.6 Taktické varianty

V tenisu existuje nespočet taktických variant. Zde uvádím taktické varianty, které vysledoval jeden z nejúspěšnějších trenérů a odborníků Nick Bollettieri.

Taktické varianty podle Nicka Bollettieriho (2001) :

Podání - volej : Varianta podání a náběhu k síti. Snaha o zrychlení hry. Hráč musí zahrát účinné podání, aby měl dostatek času na přechod k síti. Taktická kombinace, která se vyskytuje ve větší hojnosti spíše na tvrdém povrchu, v současné době ustupuje do pozadí vlivem zrychlování hry.

Ritern šlajsovaným úderem a přechod k síti : Varianta náběhu k síti z riternu pomocí bekhendového úderu se spodní rotací. Taktická kombinace, která se vyskytuje spíše na tvrdém povrchu.

Hra z rohu do rohu : Varianta křížných úderů z forhendu nebo z bekhendu.

Otevření si kurtu úhlovým úderem : Varianta, kdy hráč zahraje ostrý úhel ven z kurtu a otevře si tak dvorec pro zahrání vítězného úderu.

Hra diagonálních úderů a vítězného úderu do úhlu : Varianta úderů podél lajny a vítězného úderu ven z dvorce.

Dlouhá výměna : Varianta dlouhých výměn útočného charakteru. Snaha získání si psychické převahy proti soupeři. Náročná na psychiku a na kondici.

Nabíhaný volej : Varianta překvapivého útoku nabíhaným většinou liftovaným volejem ze základní čáry.

Stopbol a lob : Varianta stopbolu, a tím vylákání soupeře k síti a následný lob.

2.7 Trénink taktiky

Hlavní cíle tréninku taktiky jsou následující (Crespo, Miley, 1998):

- Stimulace taktického myšlení prostřednictvím nácviku činností, při nichž se hráč musí samostatně rozhodovat.
- Rozvoj schopnosti utajování či načasování taktických záměrů.
- Schopnost posoudit rizika určité taktiky.
- Zvyšovat taktickou asertivitu plánovaným tlakem (např. náběh po bekhendu se spodní rotací).
- Rozvinout vysokou odolnost vůči psychické zátěži.
- Získat schopnost rozlišovat úspěšné a neúspěšné taktické tahy v dané situaci.
- Dát hráči volnost v rozhodování.

2.7.1 Trénink herních situací

Modelování soutěžních situací v rámci nácviku taktických dovedností (taktických vzorců). Pro úspěšné řešení soutěžních situací spočívá v simulaci jejich průběhu na základě očekávaných okolností a chování soupeřů (Dovalil, Marvanová 2002).

Nejčastěji se prakticky uskutečňuje:

- a) mnohonásobným přehráváním vybrané soutěžní situace,
- b) navozováním očekávaných podmínek, tj. činnosti soupeře, prostorových a časových podmínek

Ovlivňování tvořivosti patří k nejobtížnějším a dlouhodobým úkolům taktické přípravy. Hlavním principem přitom je poskytovat sportovcům jistou volnost a nesvazovat je trvale pouze připraveným, stanoveným řešením.

K dalším patří aplikace:

- cvičení s určitými omezeními (např. časové, prostorové),
- hledání netradičního řešení úlohy,
- výběru vhodné varianty z několika možností,
- spojování několika po sobě jdoucích činností,
- řešení situace podle jejího průběhu (např. sportovec reaguje na situaci jen za určitých podmínek).

2.7.2 Typy taktických cvičení

Cílem technicko-taktické přípravy je dosažení technické i taktické úrovně utkání. Abychom dosáhli u hráče co nejvyšší technické dokonalosti, rozvíjíme ji nejprve v tréninkových podmínkách. Když v těchto podmínkách technika herních činností dosáhne potřebné úrovně, ověřujeme její úroveň v podmínkách utkání.

Tak jako při nácviku a zdokonalování techniky jednotlivých úderů v tréninku, tak i při nácviku taktiky naučených herních činností v utkání bychom měli postupovat podle didaktických zásad a určitého metodického postupu (Šafařík, 1975).

Vycházíme ze skutečnosti, že zdokonalování činnosti hráče v utkání je úkolem, který musí být řešen komplexně a respektovat nejen taktickou, ale i technickou stránku hráčových dovedností.

Z hlediska technicko-taktické přípravy hráče jsou cvičení :

Průpravná cvičení

Při nácviku a zdokonalování herních činností jednotlivce v průpravných cvičeních používaných hlavně na začátečnické úrovni, hráči nacvičují pouze způsob provedení jednotlivých úderů bez jakéhokoliv taktického využití. Průpravných cvičení kromě začátečníků mohou využívat za určitých okolností i vyspělí hráči, kteří se náhle začnou dopouštět chyb v technice určité činnosti.

Z hlediska taktické přípravy hráče jsou cvičení:

Herní cvičení se stálými podmínkami

Jde o cvičení se stálými podmínkami. Používají se, když hráči v podstatě zvládli techniku daného úderu a zaměřují se na výsledek provedení dané činnosti, tj. na umístění, rotaci, prudkost míče. Z nejnámějších cvičení lze

zkráceném dvorci vymezeném podélnými čarami pro dvouhru a čarami podání, nebo utkání hrané pouze na podélné polovině dvorce (Šafařík, 1978).

Řízené utkání

Řízené utkání se užívá tehdy, chce-li trenér u hráče ověřit úspěšnost jednoho nebo více úderů v herních podmínkách, nebo potřebuje-li, aby hráč určitou činnost v utkání zdokonalil. Stanoví oběma hráčům přesné úkoly a v průběhu hry dbá na jejich dodržování (průběh utkání tedy řídí). Chce-li např. zjistit, s jakým úspěchem hráč smečuje, uloží mu postupovat co nejčastěji k síti a jeho protihráči přikáže místo prohazování lobovat. Obdobně může navodit určitý druh podání, stopbol, voleje, údery s rotací apod. Aby byl průběh utkání pro hráče zajímavější, může jim trenér označené údery zvýhodnit, zakončí-li jimi akci (počítat je např. dvojnásobným ziskem bodů). V řízeném utkání také kontroluje dodržování taktických zásad hry, upozorňuje na taktické nedostatky a seznamuje je se správným řešením. Na této úrovni se vyplácí, aby se trenér zabýval taktikou dvouhry mimo dobu tréninkové jednotky. Nejlépe splní účel krátká instruktáž doplněná dotazy i názory hráčů, případně ukázka odborné literatury, promítnutí filmu apod.

Cvičné tréninkové utkání

Zde má trenér dobrou příležitost zjistit jakých technických i taktických chyb se hráč ve hře dopouští. Protože se jedná o utkání neoficiální a bez rozhodčího, je vhodné hodnotit v průběhu utkání pouze taktickou úroveň hráčů a chyby v technice vytýkat pouze tehdy, jsou-li většího rázu. Cvičné tréninkové utkání by u pokročilých a vyspělých hráčů nemělo chybět v žádné tréninkové jednotce. Je vlastně jejím vyvrcholením a hráči teprve takto zaměřenou činností dosahují plného uspokojení ve své činnosti.

Kontrolní, přípravné nebo přátelské utkání

Tato utkání jsou oficiální s určeným rozhodčím. Jejich význam spočívá v tom, že umožňují získat obraz o celkové sportovní úrovni hráče. Atmosféra těchto utkání je již velmi blízká utkání mistrovskému a dává příležitost zjistit nejen technicko-taktické přednosti a nedostatky hráče, ale informuje též jak je tělesně zdatný a jak se vyrovnává s průběhem utkání psychicky.

Modelované utkání

Je utkání s podmínkami záměrně připravenými, případně uměle navozenými. V prvním případě je hráč záměrně připravován na podmínky, ve kterých se uskuteční turnajové utkání. Trénuje tedy například ve stejnou denní dobu se soupeřem přibližně stejných kvalit, na stejném povrchu dvorce, se stejnými míči, za stejné teploty vzduchu apod. V druhém případě si zvyká na situace, ve kterých se při utkání i neočekávaně může ocitnout. Hraje proto přípravná utkání například značně unaven (po déletrvajícím intenzivním tréninku nebo po několika setech dvouhry, nebo frustrován (bezprostředně po nečekaně prohraném utkání, případně jiné psychické depresi), za nepříznivých povětrnostních podmínek apod. Jako výsledek takto organizované činnosti se očekává adaptace organismu na předpokládané utkání.

Účast v žebříčkovém, turnajovém, mistrovském, mezistátním utkání

V uvedených utkáních prokazuje hráč svou skutečnou výkonnostní úroveň. Vzhledem k tomu, že výsledky těchto utkání jsou podkladem pro celoroční hodnocení hráče a rozhodují o jeho zařazení do žebříčků, je zapotřebí v nich jeho činnost komplexně analyzovat a vyvodit z ní závěry pro bezprostředně následující i dlouhodobou přípravu. Jedním z hlavních ukazatelů hráčské úrovně je i schopnost využívat správné taktiky v důležitých utkáních.

2.8 Shrnutí teoretické části

Teoretická část týkající se problematiky herních činností, herních situací a typů úderů z taktického hlediska by nám měla pomoci přiblížit celou systematiku tenisu. Seznamuje nás s taktikou a její historií a s taktickými principy u dvouhry. Dále nás seznamuje s herními styly hráčů a tréninkem taktiky. Po přečtení teoretické části by mělo být pro čtenáře snazší navázat a především porozumět části výzkumné, v níž se podrobněji zabívám taktickým herním pojetím hry u elitních hráčů. Mnoho trenérů napadnou otázky:

1. Jak správně takticky vést utkání?
2. Jaké taktické varianty se nejčastěji vyskytují v utkáních na středně rychlém povrchu u mužů elitní úrovně?
3. Jaké je herní taktické pojetí hráčů a jak se liší od dob minulých?
4. Jaké herní situace trénovat?
5. Co a jak trénovat po taktické stránce, aby byl hráč úspěšnější?

Na tyto otázky se pokusím zodpovědět v následujícím výzkumu. Předpokládám, že na základě zjištěných výsledků vytvoří trenéři a hráči efektivnější trénink.

3. VÝZKUMNÁ ČÁST

3.1 Cíl a úkoly práce

Cílem této práce je pomocí kvantitativní analýzy taktických variant elitních hráčů v závěrečných fázích hracího plánu Australian Open 2009 zjistit, jaké je taktické herní pojetí dnešního světového tenisu na středně rychlém povrchu. Mezi úkoly této práce řadím:

- 1 Vytvořit kategorizační systém pro pozorování vybraných jevů.
- 2 Ověření a vyzkoušení systému na několika utkáních a jeho korekce.
- 3 Výběr utkání a její analýza na základě vytvořeného kategorizačního systému.
- 4 Porovnat herní styl a taktické herní pojetí předních světových hráčů (profilace hráčů).
- 5 Aplikace do praxe – z dosažených výsledků vyvodit východiska pro specifický trénink taktiky.

3.2 Výzkumný soubor

Vzhledem ke struktuře výzkumu a jeho plánovanému průběhu je sledován jeden výzkumný soubor.

Soubor tvoří deset hráčů umístěných do 15. místa světového žebříčku ATP Rankings k datu 10. prosince 2008, respektive 1 vítězná sada hráče z osmifinálových utkáních splňující jeden z následujících předpokladů:

Všechna utkání jsou hrána na grandslamovém turnaji Australian Open 2009 na středně rychlém povrchu. V rámci pozorování jsem vybral jeden turnaj z důvodu srovnatelných podmínek pro hráče. Hráči jsou v závěrečné fázi turnaje, do které postoupili elitní hráči v dobré sportovní formě. Utkání se budou hrát na stejném povrchu za podobných klimatických podmínek v průběhu čtyř dnů, což vede ke komplexnějším výsledkům. Sada zkoumaného hráče musí být vítězná. Ve vítězné sadě předpokládáme větší míru prosazení taktického projevu sledovaného hráče.

Omezení souboru

V případě daného souboru půjde o záměrný výběr. Bude sledována a zaznamenávána i řada doprovodných podmínek utkání, jako jsou jméno soupeře, hrající paže hráče a soupeře, výsledek sady. Pokud bylo poято podezření, že některé extrémní, ne běžné okolnosti mohou narušit sledované charakteristiky utkání či pozorované situace (hráč hrál se zraněním apod.), nebyly tyto výsledky použity.

3.3 Metodika

V první fázi mé práce jsem si shromáždil a prostudoval literaturu, která se vztahovala k dané problematice. Sledoval jsem především různé analýzy, které byly prezentovány v diplomových pracích či odborných časopisech a také jsem se informoval o metodologických přístupech, které jsem později ve své práci použil. Pozoroval jsem a prostudoval několik tenisových zápasů Australian Open z minulých let a prvního a druhého kola letošního Australian Open 2009.

Dalším mým krokem bylo stanovení cíle a úkolů práce, na jejichž základě pak bylo nutné propracovat systém sledování a přesně stanovit, které taktické varianty hráčů budou v utkáních sledovány a hodnoceny. Pro tyto účely jsem si vytvořil kategorizační systém pro posuzování taktických variant a také odpovídající záznamové archy. Vycházel jsem z pěti herních situací, které rozdělil Stojan (1999) viz teoretická část str.21. V každé z pěti základních herních činností má hráč možnost výběru z množství taktických variant. V kvantitativním výzkumu jsme museli udělat nutná zjednodušení, aby taktické varianty odpovídaly taktickým požadavkům v tréninku a herní situace jsme zredukovali na tři. Některé varianty se neobjevily nebo se objevily velmi zřídka, ale podle mého názoru je důležité je neopomenout hlavně z hlediska pro trenérskou praxi, pro kterou je tato práce směřována. Některé varianty jsem musel poupravit, neboť nezapadaly do příslušného kategoriálního výzkumu a nebyly prokazatelné, nebo doplnit (jednalo se hlavně o informační položky jako přímý bod z podání a neuskutečněný ritern).

K vlastnímu zjišťování a záznamu jednotlivých taktických variant hráčů jsem využil metodu pozorování. Pozorování je definováno jako zvláštní druh selektivního, kontextuálního a kontrolovaného smyslového vnímání. Pozorování je plánovité metodické sledování, založené na výběrovém a soustředěném vnímání jevů, které jsou z hlediska záměru pozorovatele důležité.

V mém případě se jednalo o tzv. nepřímé strukturované pozorování s pomocí DVD záznamů pořízených z přímých přenosů, které vysílal Eurosport z Australian Open 2009. Tato technika pozorování umožňuje hodnocení bez časového stresu a jiných rušivých faktorů prostředí, navíc s možností opakovaného pozorování stejných sekvencí. Psotta (2003) uvádí, že nepřímé pozorování z videozáznamu je podmínkou pro validní a spolehlivé vícedimenzionální posuzování pohybové aktivity, tj. její hodnocení z hlediska typu, úrovně intenzity a doby trvání. Pozorování déletrvajících pohybové aktivity lze při této technice rozložit libovolně do několika časových period. Tím se zabraňuje působení poklesu pozornosti a celkové únavy na kognitivní výkon pozorovatele. Další nespornou výhodou nepřímého pozorování je, že pomáhá při konstrukci kategoriálního systému pozorování. Užití techniky nepřímého pozorování a příslušných validizačních procedur také umožňuje pro potřeby pozorovatele vhodně spojit oba typy observačních analýz pohybové aktivity, tzn. metody analýzy vzdálenostních charakteristik lokomoční aktivity a metody časové analýzy pohybové aktivity.

Po konzultacích s Mgr. T. Kočibem jsem dospěl celkem k 59 položkám taktických variant u třech herních činností jako je podání, ritern a činnost u základní čáry. První a druhé podání a ritern po prvním a po druhém podání jsem ve statistickém zkoumání hodnotil zvlášť z důvodu odlišnosti těchto situací vzhledem k nácviku a zdokonalování v tréninku. Po prvním a druhém podání jsem definoval celkem 16 variant. Po riternu po prvním a po druhém podání jsem definoval celkem 32 variant a u činnosti u základní čáry celkem 11 variant. Při situacích na podání a riternu jsou hodnoceny dva údery hráče kromě podání jako jednoho přímého bodu, neuskutečněného riternu, konečného úderu hned z riternu, náběhu k síti z riternu a stopbolu z riternu. U hry od základní čáry pozorujeme jeden úder kromě obranného úderu s následným vítězným úderem (lobem nebo prohozem). Jestliže se nerozhodne po jednom nebo po dvou úderech hráče po

podání respektive riternu, nastává přechod k herní situaci „činnost u základní čáry“ poté značím 0. Pokud se rozhodne po prvním nebo druhém úderu ve prospěch hráče tzn., že hraje vítězný úder nebo donutí soupeře chybovat (značím +). Pokud hráč chybuje nebo soupeř po jeho úderu hraje vítězný úder (značím -).

Jednotlivé taktické varianty jsem zaznamenával do předem připravených záznamových archů. Při tomto písemném záznamu jsem použil čárkovací metodu a zaměřil se jak na četnost, tak i na úspěšnost jednotlivých činností.

Výsledky všech sledovaných hráčů jsem nakonec vzájemně porovnal a vymezil tak nejdůležitější složky taktiky (taktických variant) hráčů v utkání, ze kterých jsem vyvodil závěry pro tréninkovou praxi.

3.4 Kategorizace taktických variant hráče

Při sledování vybraných hráčů byly zaznamenávány tyto taktické varianty:

Herní činnost: první podání

Podání : Přímý bod z prvního podání.

Podání – volej : Varianta přechodu k síti po prvním podání a ukončení volejem, smečí, liftovaným volejem nebo stopvolejem.

Podání – vítězný forhend – pravá část dvorce : Varianta konečného forhendu do pravé části dvorce po prvním podání.

Podání – vítězný forhend – levá část dvorce : Varianta konečného forhendu do levé části dvorce po prvním podání.

Podání – vítězný bekhend – pravá část dvorce : Varianta konečného bekhendu do pravé části dvorce po prvním podání.

Podání – vítězný bekhend – levá část dvorce : Varianta konečného bekhendu do levé části dvorce po prvním podání.

Podání – obranný úder : Varianta, kdy hráč musí hrát po podání úder obranného charakteru.

Podání – stopbol : Varianta stopbolu se spodní rotací po prvním podání

Ritern – vítězný forhendem – pravá část dvorce : Varianta konečného forhendu po prvním podání do pravé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Ritern – vítězný forhend – levá část dvorce : Varianta konečného forhendu po prvním podání do levé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Ritern – vítězný bekhend – pravá část dvorce : Varianta konečného bekhendu po prvním podání do pravé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Ritern – vítězný bekhend – levá část dvorce : Varianta konečného bekhendu po prvním podání do levé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Stopbol z riternu : Varianta zkráceného úderu se spodní rotací hned z prvního podání.

Ritern – obranný úder : Varianta, kdy hráč musí hrát po riternu úder obranného charakteru. Tzn., že hráč si po riternu nevytvořil vhodnou situaci pro útok. Jedná se o blokový přímý míč zahraný se spodní rotací.

Obranný ritern – vítězný úder : Varianta riternu, který má obranný charakter a konečného úderu (prohoz, lob).

Náběh k síti – forhendem s horní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu forhendem s horní rotací po prvním podání.

Náběh k síti – forhendem se spodní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu forhendem se spodní rotací po prvním podání.

Náběh k síti – bekhendem s horní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu bekhendem s horní rotací po prvním podání.

Náběh k síti – bekhendem se spodní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu bekhendem se spodní rotací po prvním podání.

Herní činnost: ritern po druhém podání

Neuskutečněný ritern : . Rozehra, ve které podávající dosáhne vítězného úderu přímo z podání.

Ritern forhendem – pravá část dvorce : Varianta konečného forhendu po druhém podání do pravé části dvorce hned z riternu.

Ritern forhendem – levá část dvorce : Varianta konečného forhendu po druhém podání do levé části dvorce hned z riternu.

Ritern bekhendem – pravá část dvorce : Varianta konečného bekhendu po druhém podání do pravé části dvorce hned z riternu.

Ritern bekhendem – levá část dvorce : Varianta konečného bekhendu po druhém podání do levé části dvorce hned z riternu.

Ritern – vítězný forhend – pravá část dvorce : Varianta konečného forhendu po druhém podání do pravé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Ritern – vítězný forhend – levá část dvorce : Varianta konečného forhendu po druhém podání do levé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Ritern – vítězný bekhend – pravá část dvorce : Varianta konečného bekhendu po druhém podání do pravé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Ritern – vítězný bekhend – levá část dvorce: Varianta konečného bekhendu po druhém podání do levé části dvorce z druhého úderu, kdy ritern slouží jako přípravný úder.

Stopbol z riternu : Varianta zkráceného úderu se spodní rotací hned z druhého podání.

Obranný ritern : Varianta, kdy hráč musí hrát po podání úder obranného charakteru. Jedná se o blokovaný přímý míč zahraný se spodní rotací.

Obranný ritern – vítězný míč : Varianta riternu, který má obranný charakter a konečného úderu (prohoz, lob).

Náběh k síti – forhendem s horní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu forhendem s horní rotací po druhém podání.

Náběh k síti – forhendem se spodní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu forhendem se spodní rotací po druhém podání.

Náběh k síti – bekhendem s horní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu bekhendem s horní rotací po druhém podání.

Náběh k síti – bekhendem se spodní rotací : Varianta přechodu k síti po riternu bekhendem se spodní rotací po druhém podání.

Herní činnost: hra od základní čáry

Vítězný forhend – pravá část dvorce : Varianta konečného forhendu do pravé části dvorce při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Vítězný forhend – levá část dvorce : Varianta konečného forhendu do levé části dvorce při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Vítězný bekhend – pravá část dvorce : Varianta konečného bekhendu do pravé části dvorce při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Vítězný bekhend – levá část dvorce : Varianta konečného bekhendu do levé části dvorce při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Stopbol : Varianta stopbolu se spodní rotací při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Obranný úder : Varianta, kde hráč hraje úder od základní čáry ve velmi obtížné situaci.

Obranný úder – vítězný míč : Varianta úderu obranného charakteru a konečného úderu (lobu, prohozu).

Náběh k síti – forhendem s horní rotací : Varianta přechodu k síti forhendem s horní rotací při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Náběh k síti – forhendem se spodní rotací : Varianta přechodu k síti forhendem se spodní rotací při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Náběh k síti – bekhendem s horní rotací : Varianta přechodu k síti bekhendem s horní rotací při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Náběh k síti – bekhendem se spodní rotací : Varianta přechodu k síti bekhendem se spodní rotací při hře od základní čáry po dvou a více zahraných úderech.

Dále upřesňuji pravou a levou část dvorce u praváka a leváka:

Levá část dvorce u praváka : Forhend zahraný do levé části dvorce je forhend křížem (cross), pokud hráč hraje z pravé poloviny dvorce. Bekhend zahraný do levé části dvorce je bekhend podél lajny, pokud hráč hraje míč z levé poloviny dvorce.

Pravá část dvorce u praváka : Forhend zahraný do pravé části je forhend podél lajny, pokud hráč hraje míč z pravé poloviny dvorce. Bekhend zahraný do pravé

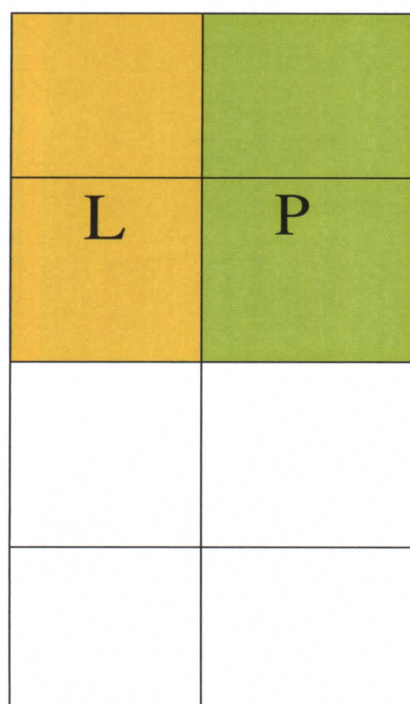
části dvorce je bekhend křížem (cross), pokud hráč hraje míč z levé poloviny dvorce.

Levá část dvorce u leváka : Forhend zahráný do levé části dvorce je forhend podél lajny, pokud hráč hraje míč z levé poloviny dvorce. Bekhend zahráný do levé části dvorce je bekhend křížem (cross), pokud hráč hraje míč z pravé poloviny dvorce.

Pravá část dvorce u leváka : Forhend zahráný do pravé části je forhend křížem (cross), pokud hráč hraje míč z levé poloviny dvorce. Bekhend zahráný do pravé části dvorce je bekhend podél lajny, pokud hráč hraje míč z pravé poloviny dvorce.

Pozn. Pokud hráč zvolí variantu obíhaného úderu, např. obíhaný forhend, beru v úvahu, že hraje forhend a vyberu část dvorce, kam jej hraje (do pravé nebo do levé části dvorce) a nesleduji jej dále. Obíhaný forhend je sice důležitá taktická varianta, ale je sledovaná v jiné práci, proto jí už dále nezkoumám.

Obr. 1 - Levá a pravá část dvorce z pohledu hráče:

○
Hráč

3.5 Organizace sběru a zpracování dat

Výzkum proběhl v období prvního grandslamového turnaje sezony 19.1. – 1.2. 2009. Dle možností bude snahou zachytit osmifinálová utkání, aby jejich počet byl minimálně 10 sad. Při výběru hráčů bylo kvótním výběrem zohledňováno umístění hráčů na žebříčku. Zjistit jaké taktické herní pojetí používají hráči do 15. místa světového žebříčku ATP Rankings (viz příloha 2-5). Vlastní analýza všech utkání byla provedena deskriptivní metodou vybranými způsoby statistických záznamů taktických variant (viz příloha 6-9) v průběhu jednotlivých sad utkání, které byly nahrávány na DVD, aby bylo možno opakovaně posoudit případné sporné momenty. Sledovány byly jen takové charakteristiky, které bylo možno z videozáznamu průkazně odečíst.

3.6 Předpokládané využití výsledků

Výsledky výzkumu by měly přispět k rozšíření pohledu na taktické činnosti hráče. Práce by měla nabídnout možnosti využití v trenérské praxi a formulovat určitá doporučení. Předpokládá se, že práce poslouží jako studijní materiál pro studenty specializace a trenérské školy.

3.7 Výsledky analýzy sledovaných hráčů

Na základě vytvořeného kategorizačního systému jsem mohl analyzovat:

Herní profil hráčů

Zde jsem vytvořil herní profil hráčů týkající se herních činností a stylu hry.

Taktické varianty hráčů

Zde jsem analyzoval taktické varianty hráčů (tabulky v příloze 11-14). U každého hráče jsem vytvořil graf (přílohy 15-24), kde jsem znázornil nejčastější taktické varianty.

Obranné a útočné údery

Informační analýza, kde jsem zjišťoval poměr obranných a útočných úderů. Zjistil jsem součet taktických variant, kde jsou útočné a obranné údery.

Četnosti úderů na jeden bod

Zde jsem analyzoval body do dvou úderů, od dvou do čtyř úderů a body nad čtyři údery hráčů. Výměnu od dvou do čtyř úderů zjistím součtem všech bodů ve variantách po riternu a po podání, které skončily vítězným nebo chybným úderem hráče (+ nebo -). Výměnu nad čtyři údery zjistím součtem všech bodů ve variantách, které se vyskytují v herní činnosti od základní čáry nebo součtem všech bodů ve variantách po podání a riternu, které skončily dohrávaným bodem (0). Výměnu do dvou úderů zjistím součtem všech bodů, které skončily podáním nebo riternem.

Počet náběhů k síti

Zde jsem analyzoval počet náběhů k síti. Náběh jsem počítal tehdy, když hráč zahrál u sítě volej. Náběhy jsem rozdělil na forhendové a bekhendové se spodní nebo horní rotací. Analyzoval jsem náběhy pouze od základní čáry nebo z riternu. Variantu podání-volej jsem zkoumal zvlášť. .

Počet vítězných forhendů a bekhendů

Zde jsem analyzoval počet vítězných forhendů a bekhendů do levé nebo pravé části dvorce.

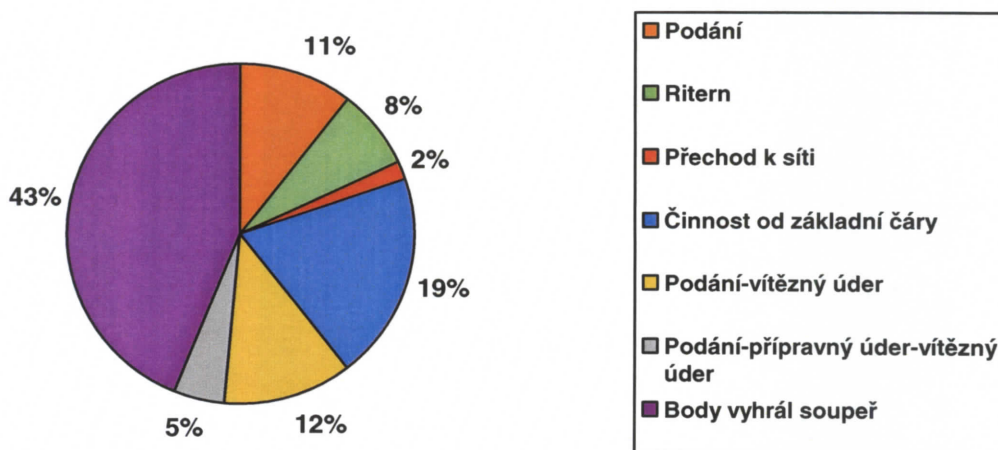
Tabulky obranných a útočných úderů, náběhů k síti a vítězných forhendů a bekhendů jsou uvedeny v příloze č. 10.

3.8 Herní profil hráčů

RAFAEL NADAL

Utkání: NADAL - GONZALEZ 6/3 6/2 6/4

Graf č. 1 znázorňující herní profil hráče

Světová „jednička“ R. Nadal je typem hráče, který hraje agresivně od základní čáry, kde vyhrává většinu svých bodů (19%). Jeho největší předností je forhend a výborný pohyb po dvorci. Podáním si dokáže připravit pozici pro vítězný úder (12% vyhraných bodů), který hraje často forhendem. Podáním vyhrál 11% bodů a v této herní činnosti se dokázal v posledním roce zdokonalit. Ritern má na dobré úrovni (8% vyhraných bodů). Zvláště po druhém podání dokáže soupeře dostat pod tlak. Největší slabina Nadala je přechod k síti a činnost u sítě, kde vyhrál pouhých 2% bodů.

Tabulka č. 3 znázorňující herní činnosti hráče

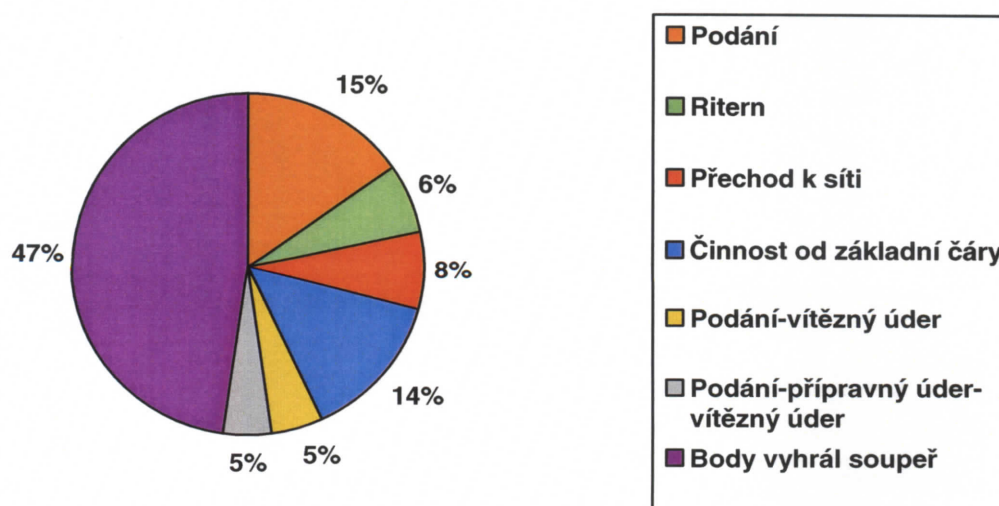
	Počet	Vyhrané
Stopbol	3	1
Náběh na síť	2	1
Podání-volej	0	0
Prohoz	4	4
Lob	3	2

V tabulce herních činností lze vidět, že Nadal se ani jednou nepokusil o variantu podání-volej a v této činnosti zaostává za ostatními protihráči. Náběh na síť z činnosti od základní čáry využil 2x a z toho 1x vítězně. To značí, že Nadal je hráč hrající agresivně od základní čáry a body vyhrává právě tam. Charakteristicky úspěšná činnost pro Nadala je prohoz, když bodoval 4x ze 4 pokusů a lob, kde bodoval 2x ze 3 pokusů. Zkrácení hry stopbolem patří také do repertoáru Nadala. Tři pokusy o stopbal a z toho 1x bodoval.

ROGER FEDERER

Utkání: FEDERER – BERDYCH 4/6 6/7 6/4 6/4 6/2

Graf č. 2 znázorňující herní profil hráče

Světová „dvojka“ R. Federer je typem celodvorcového hráče. Nemá výraznější slabinu. Mezi jeho největší přednosti patří podání (15% vyhraných bodů) a činnost od základní čáry (14% vyhraných bodů). Patří mezi hráče, kteří využívají přechod k síti a v této činnosti byl úspěšný z 8%. Z riternu vyhrál 6% bodů.

Tabulka č. 4 znázorňující herní činnosti hráče

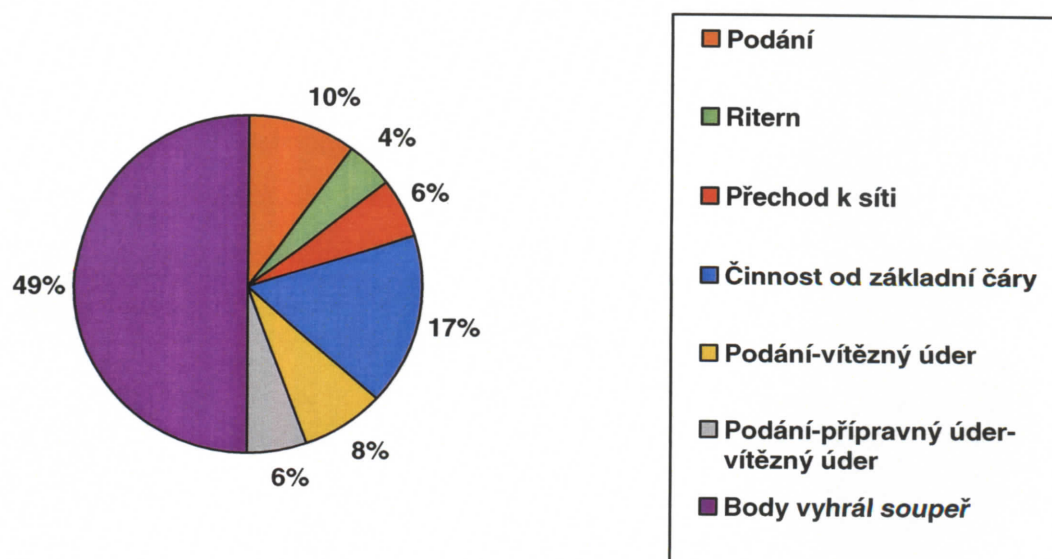
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	2	1
Náběh k síti	6	4
Podání-volej	3	1
Prohoz	4	3
Lob	1	1

R. Federer je komplexní a v současném tenisu patří mezi hráče, kteří využívají variantu náběhu k síti. Ze 6 náběhů bodoval 4x. Variantu podání-volej využil 3x a 1x bodoval. Kvalitní prohozy a loby také potvrzují jeho kvality díky jeho dobré předvídavosti na dvorci. Stopbol zahrál 2x a z toho byl 1x úspěšný.

NOVAK DJOKOVIČ

Utkání: DJOKOVIČ – BAGHDATIS 6/1 7/6 6/7 6/2

Graf č. 3 znázorňující herní profil hráče

Světová „trojka“ N. Djokovič je typem hráče hrajícího agresivně od základní čáry a typem celodvorcovým. Nejvíce bodů (17%) získal z činnosti od základní čáry a z podání (10%). Kvalitní podání mu pomáhá k zahrání vítězného úderu, kde bodoval z 8%. Využívá přechod k síti (6% vyhraných bodů).

Tabulka č. 5 znázorňující herní činnost hráče

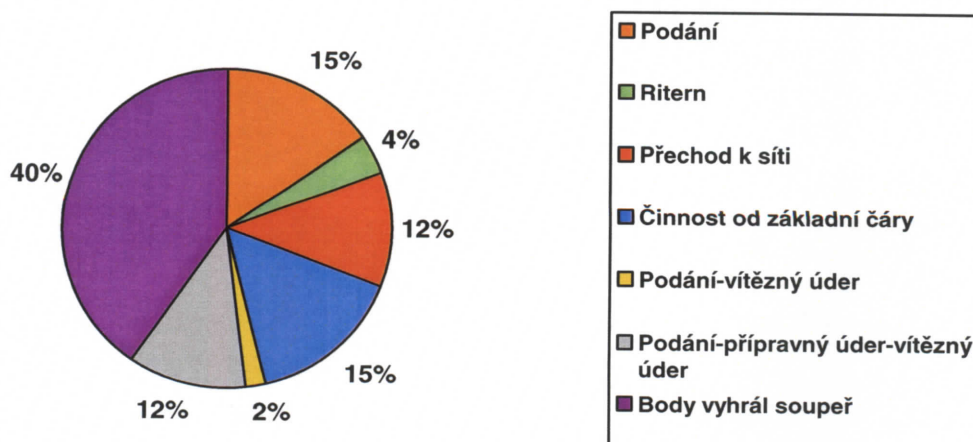
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	4	1
Náběh k síti	6	3
Podání-volej	3	2
Prohoz	5	3
Lob	2	1

N. Djokovič je komplexní hráč. Celodvorcové pojetí hry můžeme vidět v počtu náběhů k síti, kde ze 6 pokusů bodoval 3x a ve variantě podání-volej bodoval 2x ze 3 pokusů. Djokovič rád mění rytmus hry, což je vidět v herní činnosti stopbolu, kde ze 4 pokusů vyhrál 1x. Prohoz a lob jsou činnosti, které také ovládá. Z pěti prohozů bodoval 3x a z dvou lobů bodoval 1x.

ANDY MURRAY

Utkání: MURRAY – VERDASCO 6/2 1/6 6/1 3/6 4/6

Graf č. 4 znázorňující herní profil hráče

Světová „čtyřka“ A. Murray je typem celodvorcového hráče. Nemá výraznějších slabin. Vyniká v činnosti od základní čáry a podání, kde vyhrál 15% bodů. V činnosti přechod k síti a podání-přípravný úder-vítězný úder vyhrál 12% bodů.

Tabulka č. 6 znázorňující herní činnosti hráče

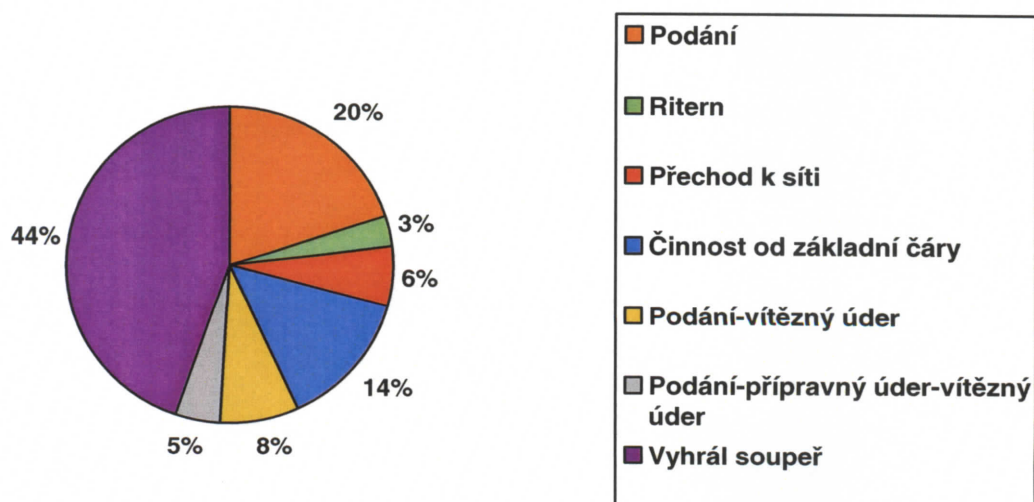
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	6	2
Náběh k síti	3	3
Podání-volej	4	3
Prohoz	6	4
Lob	1	1

A. Murrayho charakterizuje velký cit pro míč a „hravost“ na dvorci. Je to hráč, který dokáže měnit styl a rytmus hry. Stopvolej v utkání využil 6x, z toho 2x bodoval. Variantu podání-volej využil 4x a z toho byl 3x úspěšný. Exceloval v prohozech, kde byl ze šesti pokusů 4x úspěšný. Náběh k síti využil 3x. Z toho byl 3x úspěšný.

ANDY RODDICK

Utkání: RODDICK – ROBREDO 6/7 6/4 6/2 6/1

Graf č. 5 znázorňující herní profil hráče

A Roddick je typem hráče, který má hru založenou na podání (20% uhraných bodů) a agresivní činnosti od základní čáry, kde vyhrál 14% bodů. Ritern a přechod na síť tvoří 3%, respektive 6% uhraných bodů. Podáním si připravil 8% bodů pro vítězný úder.

Tabulka č. 7 znázorňující herní činnosti hráče

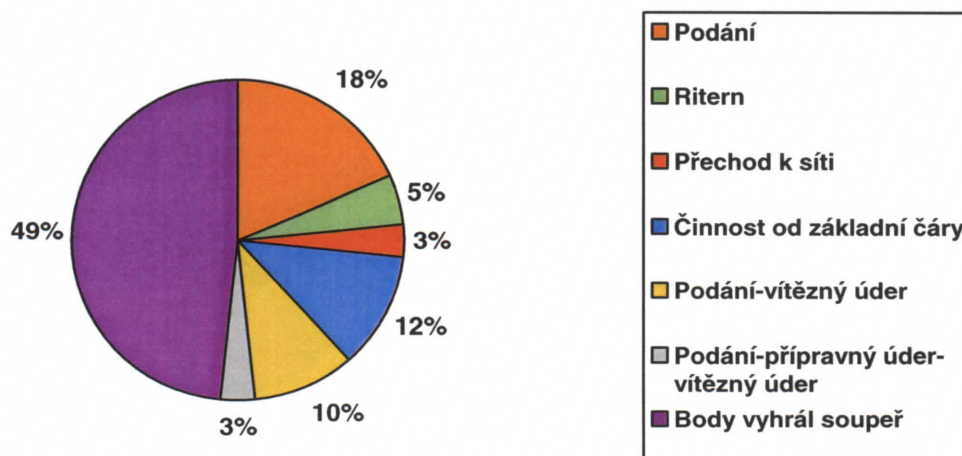
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	2	1
Náběh k síti	4	2
Podání-volej	3	2
Prohoz	4	3
Lob	1	0

A. Roddick v současné době praktikuje i náběh k síti (2 vítězné body ze 4 pokusů) a variantu podání volej (2 vítězné body ze 3 pokusů). Stopbol zahrál 2x a 1x bodoval. V minulých letech tyto varianty nepoužíval příliš často. V současné době se stal komplexnějším hráčem.

JO-WILFRIED TSONGA

Utkání: TSONGA – BLAKE 6/4 6/4 7/6

Graf č. 6 znázorňující herní profil hráče

Variantu náběhu k síti z riternu prvního podání nepoužil nikdo. To svědčí o kvalitním prvním podání hráčů z něhož se jen těžko nabíhá k síti a je pro hráče příliš riskantní.

Variantu náběhu k síti po druhém podání dvakrát využili Federer, Del Potro a Djokovič. Jedenkrát se o tuto variantu pokusil Tsonga. U Federera se dvakrát jednalo o ritern z bekhendu se spodní rotací, který patří mezi jeho přednosti. Mezi hráči je tato varianta používána hlavně jako moment překvapení

Varianta stopbolu z riternu se u hráčů vyskytla pouze jednou. Monfils jí použil po druhém podání. Tato varianta se už mezi hráči nevyskytuje.

Variantu vítězného úderu ihned z riternu prvního podání nejvíce využívali hráči jako Djokovič, Verdasco, Nadal, Roddick.

Variantu vítězného úderu ihned z riternu druhého podání nejvíce využívali Nadal, Tsonga, Roddick a Simon.

Ve variantě obranného riternu s následným vítězným úderem nejvíce exceloval Simon. Tato varianta se u hráčů vyskytovala poměrně často. Podoba vítězného úderu byl hlavně prohoz.

Varianta obranného úderu a následného vítězného úderu v činnosti od základní čáry se nejvíce vyskytovala u Simona, Nadala a Monfilse. Tyto hráče charakterizuje výborný pohyb a předvídavost.

A Roddick je typem hráče, který má hru založenou na podání (20% uhraných bodů) a agresivní činnosti od základní čáry, kde vyhrál 14% bodů. Ritern a přechod na síť tvoří 3%, respektive 6% uhraných bodů. Podáním si připravil 8% bodů pro vítězný úder.

Tabulka č. 7 znázorňující herní činnosti hráče

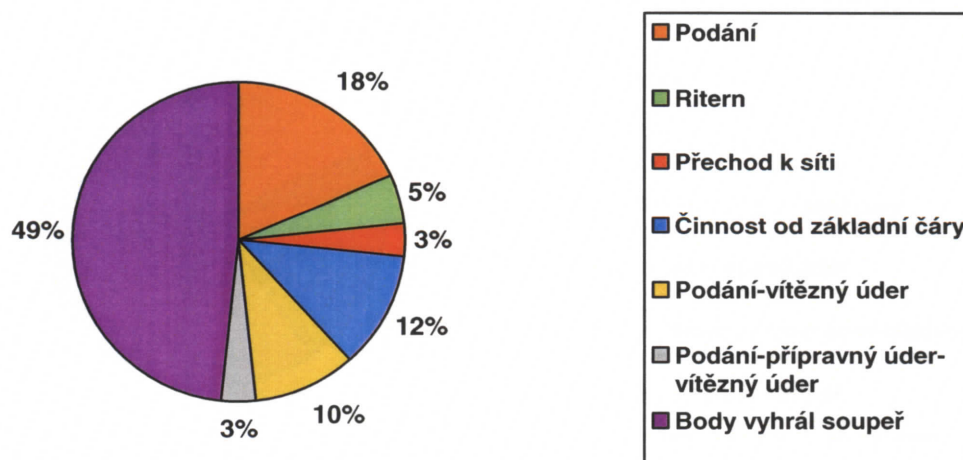
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	2	1
Náběh k síti	4	2
Podání-volej	3	2
Prohoz	4	3
Lob	1	0

A. Roddick v současné době praktikuje i náběh k síti (2 vítězné body ze 4 pokusů) a variantu podání volej (2 vítězné body ze 3 pokusů). Stopbol zahrál 2x a 1x bodoval. V minulých letech tyto varianty nepoužíval příliš často. V současné době se stal komplexnějším hráčem.

JO-WILFRIED TSONGA

Utkání: TSONGA – BLAKE 6/4 6/4 7/6

Graf č. 6 znázorňující herní profil hráče

J.W. Tsonga je typem hráče hrajícího agresivně od základní čáry opírající se o kvalitní podání. Kvalitním podáním vyhrál 18% bodů a ve variantě podání-vítězný úder 10% bodů. Razantními údery rozhodl v činnosti od základní čáry 12% bodů. Riternem a přechodem k síti vyhrál 5%, respektive 3% bodů.

Tabulka č. 8 znázorňující herní činnosti hráče

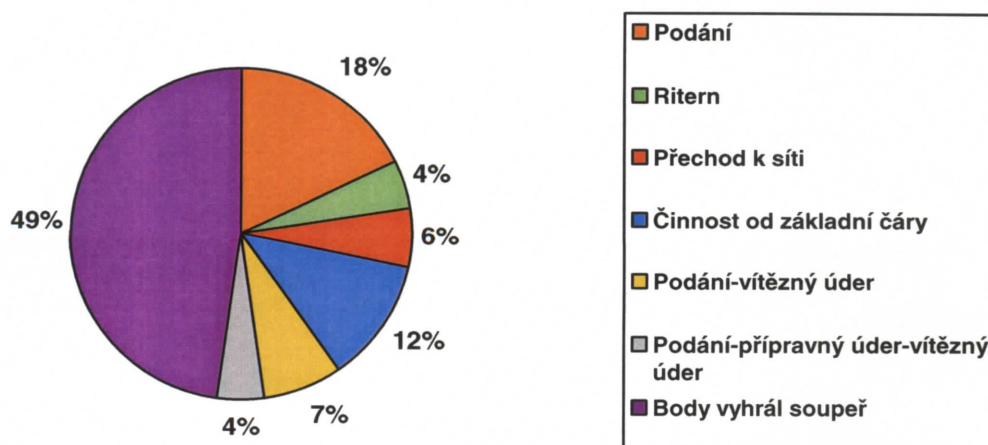
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	2	1
Náběh k síti	3	2
Podání-volej	1	0
Prohoz	4	3
Lob	1	1

Tsonga je především silovým hráčem. Variantu podání-volej využil pouze 1x a neúspěšně. Od základní čáry naběhnul k síti celkem 3x, kde byl 2x úspěšný. Prohozy a loby jsou jeho přednosti. Čtyři prohozy a 3 úspěšné a jeden povedený lob to jenom potvrzuje.

JUAN MARTIN DEL POTRO

Utkání: DEL POTRO – ČILICH 5/7 6/4 6/4 6/2

Graf č. 7 znázorňující herní profil hráče

Del Potro je typem hráče, který má hru založenou na podání (vyhrál 18% bodů) a činnosti od základní čáry (vyhrál 12% bodů). Kvalitním podáním si dokáže připravit situaci pro vítězný míč, kde vyhrál 7% bodů. Ritern a přechod k síti tvoří 4%, respektive 6% vyhraných bodů.

Tabulka č. 9 znázorňující herní činnosti hráče

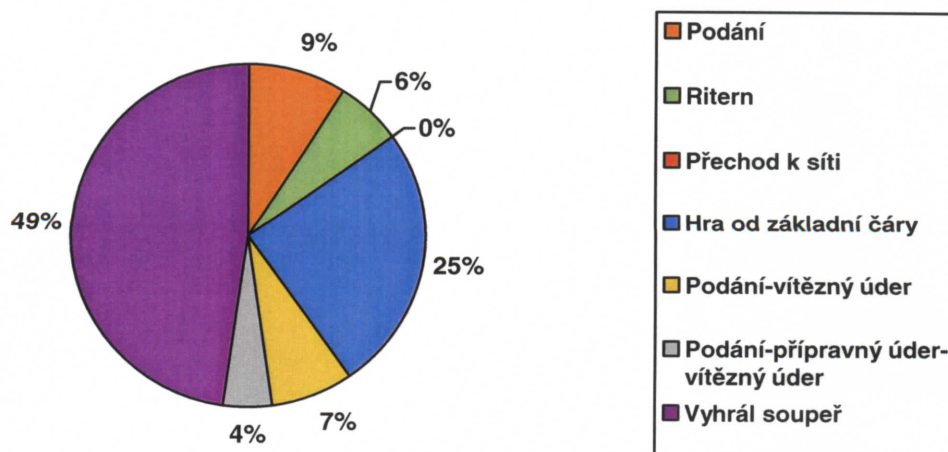
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	2	0
Náběh k síti	5	3
Podání-volej	1	1
Prohoz	5	4
Lob	2	1

Del Potro je komplexní hráč. Využívá všechny herní činnosti včetně náběhu k síti, kde byl z pěti pokusů 3x úspěšný. Prohoz (4 vyhrané body z 5) a lob (1 vyhraný bod ze 2) je také kvalitní. Stopbol zahrál 2x, ale neúspěšně.

GILLES SIMON

Utkání: SIMON – MONFILS 6/4 2/6 6/1 ret.

Graf č.8 znázorňující herní profil hráče

G. Simon je typem hráče, jehož činnost se skládá převážně od základní čáry (25% vyhraných bodů). U sítě nevyhrál žádný bod (0%). Z podání rozhodl 9% bodů, což není dobrý výsledek oproti jiným hráčům a v této činnosti zaostává. Z riternu rozhodl 6% bodů. Podání-vítězný úder tvořilo 7% vyhraných bodů a podání-přípravný úder-vítězný úder 4% vyhraných bodů. Simon se nejvíce podobá hernímu stylu hráče hrajícího agresivně od základní čáry s dobrým riternem a stylu obránáře. Je to chytrý hráč, který hraje trpělivě a využívá nedostatků soupeře.

Tabulka č. 10 znázorňující herní činnosti hráče

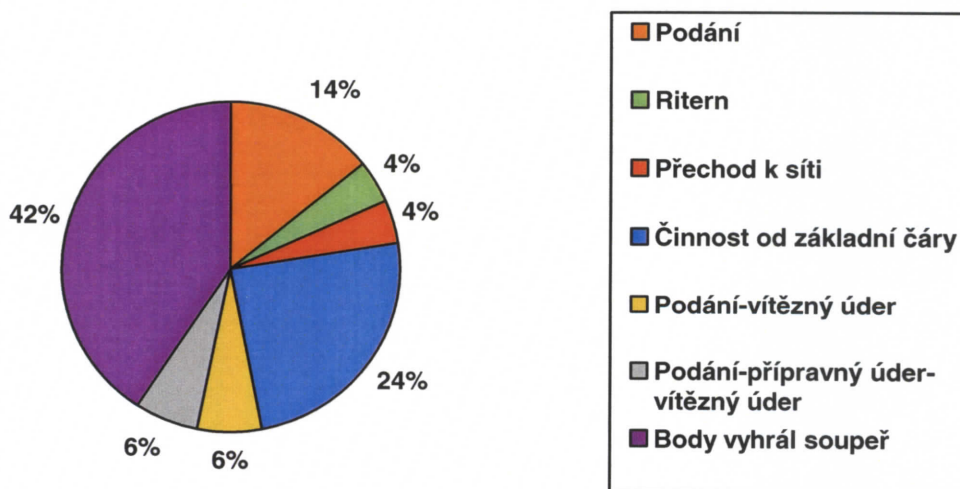
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	4	1
Náběh k síti	1	0
Podání-volej	1	0
Prohoz	8	6
Lob	4	3

Tabulka č. 10 ukazuje, že Simon není typem hráče, který by se vydával často k síti. Jeho činnosti jsou především od základní čáry. Vyniká v činnostech prohozu (6 vyhraných bodů z 8) a lobu (3 vyhrané body ze 4). Stopbol zahrál 4x a jednou byl úspěšný.

GAEL MONFILS

Utkání: MONFILS – SIMON 4/6 6/2 1/6 ret.

Graf č. 9 znázorňující herní profil hráče

G. Monfils je typem hráče, který hraje od základní čáry (vyhrál 24% bodů) a zčásti hraje styl obranářský. Podáním vyhrál 14% bodů. Přechod k síti a ritern tvoří 4% vyhraných bodů. Riternem vyhrál 4% bodů.

Tabulka č. 11 znázorňující herní činnosti hráče

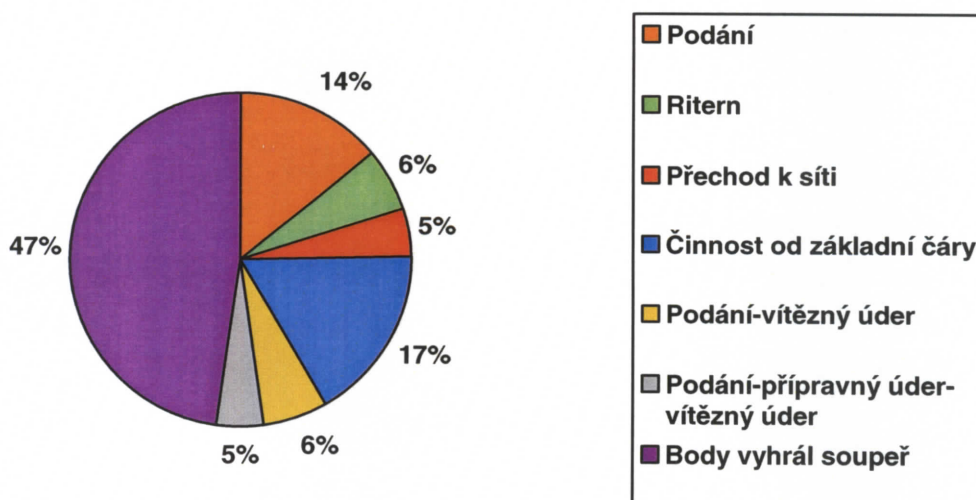
	Počet	Vyhrané body
Stopbol	2	1
Náběh k síti	3	2
Podání-volej	1	0
Prohoz	4	3
Lob	3	2

Tabulka č. 11 ukazuje, že Monfils využívá všechny herní činnosti. Variantu podání-volej příliš nepoužívá (0 vyhraných bodů z 1 pokusu). Náběh k síti využil 3x a 2x byl úspěšný. Činnosti prohoz (vyhrál 3 ze 4 pokusů) a lob (vyhrál 2 ze 3 pokusů) má kvalitní.

FERNANDO VERDASCO

Utkání: VERDASCO – MURRAY 2/6 6/1 1/6 6/3 6/4

Graf č.10 znázorňující herní profil hráče

F. Verdasco je typem hráče, který hraje agresivně od základní čáry (vyhrál 17% bodů). Dobré podání (vyhrál 14% bodů) také zkvalitňuje jeho hru. Na Australian Open ukázal, že umí hrát také celodvorcově. Z přechodu na síť vyhrál 5% bodů.

Tabulka č. 12 znázorňující herní činnosti hráče

	Počet	Vyhrané body
Stopbol	3	1
Náběh k síti	4	2
Podání-volej	2	1
Prohoz	5	4
Lob	2	1

Tabulka č. 12 ukazuje komplexnost Verdasca. Nejvíce pokusů měl z náběhu k síti (4), z nichž vyhrál dva body a z prohozu (5), kde vyhrál 4 body.

Stopbal vyhrál 1x ze třech pokusů. Prohozy (4 vyhrané z pěti) a loby (1 vyhraný ze dvou) má také přesné.

3.9 Taktické varianty hráčů

Výsledky každého hráče jsou uvedeny v tabulkách (přílohy 11-14) a v grafech (příloha 15-24).

Z výsledků jsem vyzoroval, že nejčastější taktické varianty hráčů v těchto herních činnostech jsou:

Herní činnost - první podání:

Varianta podání a vítězného forhendového úderu do pravé části dvorce se vyskytovala nejčastěji (P-VF-PČD- 17%). Hráči si kvalitním prvním podáním připravily situaci pro konečný forhend. Druhá nejpoužívanější varianta byla totožná s tím rozdílem, že vítězný forhend směřoval do levé části dvorce (P-VF-LČD- 15,3%). Třetí nejpoužívanější varianta byla podání-volej (P-V -9%). Varianta podání a vítězného bekhendu do levé části dvorce se vyskytla z 8,5% a varianta podání-stopbol z 5,8%.

Zajímavé je uvést počet ukončených bodů po prvním podání. Nejedná se o variantu ale je důležité upozornit, že 38% skončilo po prvním podání.

Herní činnost – druhé podání:

Varianta podání a vítězného forhendového úderu do pravé části dvorce se vyskytovala nejčastěji (P-VF-PČD - 20%). Druhá nejpoužívanější varianta byla totožná s tím rozdílem, že vítězný forhend směřoval do levé části dvorce (P-VF-LČD – 17%). Třetí nejpoužívanější varianta byla podání a vítězný bekhend do levé části dvorce (P - VB - LČD - 13%). Varianty podání-vítězný bekhend do levé části dvorce a podání-obranný úder se vyskytovaly z 12,3%. Druhým podáním se ukončilo 21% bodů.

Herní činnost – ritern po prvním podání

Varianta obranného riternu a vítězného úderu se vyskytovala nejčastěji (OR-VÚ -14,5%). Druhá nejpoužívanější varianta byla ritern a obranný úder (R-OÚ - 11,6%). Třetí nejpoužívanější varianta byla ritern-vítězný forhend

do levé části dvorce (R-VF-LČD - 9,3%). Varianty ritern-vítězný forhend do levé části dvorce a ritern-vítězný forhend do pravé části dvorce se vyskytovaly z 9,3% respektive z 8,7%.

Z riternu prvního podání byl bod ukončen z 16,2% (RF-PČD - 5,8%, RF-LČD - 5,2%, R-VB-LČD-5,2%).

Herní činnost – ritern po druhém podání

Varianta riternu a vítězného forhendu do levé části dvorce se vyskytovala nejčastěji (R-VF-LČD- 15,3%). Druhé nejpoužívanější varianty byly ritern a vítězný forhend do pravé části dvorce (R-VF-PČD-11,8%) a obranný ritern-vítězný úder (OR-VÚ - 11,8%). Varianty riternu-vítězného bekhendu do pravé části dvorce a ritern-obranný úder se vyskytovaly z 9,4%.

Herní činnost – činnost od základní čáry

Varianta vítězného forhendu do pravé části dvorce se vyskytovala nejčastěji (VF-PČD - 17,6%). Druhá nejpoužívanější varianta byla vítězný forhend do levé části dvorce (VF-LČD - 14,4%). Třetí nejpoužívanější varianty byly vítězný bekhend do levé části dvorce (VB-LČD-13,4%) a obranný úder-vítězný úder (OÚ-VÚ-13,4%). Varianta náběhu k síti se vyskytla z 8% a varianta stopbolu z 6,4%.

Variantu podání-volej nejvíce využil Murray (4x) a Djokovič, Federer, Roddick (všichni 3x). Tato varianta ustupuje do pozadí. Vlivem zrychlování hry je používána stále méně.

Varianta podání-stopbol se vyskytovala více po první podání. Murray a Simon tuto variantu zahráli dvakrát.

Varianta podání-obranný úder se vyskytovala více po druhém podání. Hráči z prvního podání nedokáží atakovat svého soupeře tolik jako z druhého podání.

V herní činnosti prvního podání vyhrál nejvíce bodů Roddick (10), Tsonga (9), Del Potro (9) a Federer (8).

V herní činnosti druhého podání vyhrál nejvíce bodů Roddick a Del Potro (oba po třech).

Variantu náběhu k síti z riternu prvního podání nepoužil nikdo. To svědčí o kvalitním prvním podání hráčů z něhož se jen těžko nabíhá k síti a je pro hráče příliš riskantní.

Variantu náběhu k síti po druhém podání dvakrát využili Federer, Del Potro a Djokovič. Jedenkrát se o tuto variantu pokusil Tsonga. U Federera se dvakrát jednalo o ritern z bekhendu se spodní rotací, který patří mezi jeho přednosti. Mezi hráči je tato varianta používána hlavně jako moment překvapení

Varianta stopbolu z riternu se u hráčů vyskytla pouze jednou. Monfils jí použil po druhém podání. Tato varianta se už mezi hráči nevyskytuje.

Variantu vítězného úderu ihned z riternu prvního podání nejvíce využívali hráči jako Djokovič, Verdasco, Nadal, Roddick.

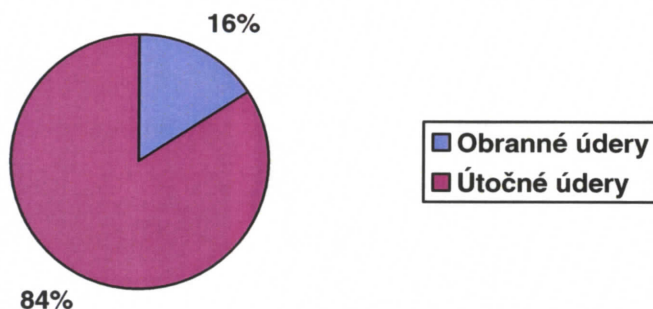
Variantu vítězného úderu ihned z riternu druhého podání nejvíce využívali Nadal, Tsonga, Roddick a Simon.

Ve variantě obranného riternu s následným vítězným úderem nejvíce exceloval Simon. Tato varianta se u hráčů vyskytovala poměrně často. Podoba vítězného úderu byl hlavně prohoz.

Varianta obranného úderu a následného vítězného úderu v činnosti od základní čáry se nejvíce vyskytovala u Simona, Nadala a Monfilse. Tyto hráče charakterizuje výborný pohyb a předvídavost.

3. 10 Obranné a útočné údery

Obranné a útočné údery v grafu č. 11

Graf č. 11 znázorňuje poměr obranných a útočných úderů. Z výsledků je zřejmé, že útočné údery (84%) značně převažují nad obrannými (16%). Hráči rozhodují body útočnými údery a současný trend mužského tenisu je v tvrdých agresivních úderech. Hráči se snaží být aktivní a diktovat hru svému soupeři a tím šance na vítězství značně stoupá. Nejmenší poměr mezi obrannými a útočnými údery se vyskytuje u hráčů Simona (31 obranných úderů a 101 útočných úderů) a Monfilse (20 obranných a 89 útočných úderů). Oba hráče charakterizuje dobrý pohyb po dvorci a výborná kondice. Snaha těchto hráčů je nechávat soupeře diktovat hru a sami iniciativu nepřebírají. Hrají dlouhé aktivní údery a nechávají soupeře chybovat. Tyto hráče charakterizuje jak obranářský styl, tak agresivní hra od základní čáry. Při hře na antuce mají větší výhodu než na rychlých dvorcích, ale tyto dva hráče charakterizuje určitá odlišnost od soupeřů protože nemají tak výrazné agresivní pojetí hry. Simon je typický kvalitními prohozy, když soupeř útočí. Největší poměr mezi obrannými a útočnými údery se vyskytuje u Nadala (17 obranných a 122 útočných úderů) a Djokoviče (28 obranných a 153 útočných úderů), kteří vyznávají agresivní útočný styl hry. Ostatní sledovaní hráči tento styl také praktikují. V každé herní situaci, kde nejsou údery, které je ze situačních důvodů nutí k značnému zúženému technickému řešení (Schönborn, 2008) se snaží o vítězný úder.

Z výzkumu jsem vyzoroval, že taktická snaha hráčů je řídit hru tak, aby mohli zahrát veliké množství útočných úderů a byli nuceni zahrát velice

málo obranných úderů. Výsledek průzkumů R. Schönborna (2008) uvádí, že maximálně 20 procent všech situací na dvorci je těžkých, kdy je hráč pod časovým a nebo prostorovým tlakem. V těchto dvaceti procentech se ale rozhoduje 80% bodů v zápasu. Je tedy dobré nespolehat se pouze na tradiční teorie a názory (Schönborn, 2008).

Hráč by tedy měl útočit ze všech pozic, jak to většina světových hvězd převážně dělá a nebo se o to přinejmenším snaží. Podle nových vědeckých výzkumů se o úspěchu rozhoduje jednu až dvě vteřiny před touto akcí. Jestliže hráč se k místu činu pohybuje s velikou sebedůvěrou a s přesvědčením, že situaci vyřeší úspěšně, tak se mu to ve většině případů vydaří. Jestliže ale bezprostředně před činem váhá, pochybuje, je nejistý, má strach, sám sobě nevěří, tak s velikou jistotou tuto situaci nevyřeší s úspěchem.

3.11 Četnosti úderů na jeden bod

Tabulky č. 13 – 22 znázorňující četnosti úderů na jeden bod

Rafael Nadal

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	20	55%	31%
Body od 2 do 4 úderů	24	54%	37%
Body do 2 úderů	21	57%	32%

Roger Federer

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	14	57%	23%
Body od 2 do 4 úderů	25	44%	40%
Body do 2 úderů	23	61%	37%

Novak Djoković

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	26	52%	29%
Body od 2 do 4 úderů	39	46%	43%
Body do 2 úderů	25	52%	28%

Andy Murray

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	24	58%	45%
Body od 2 do 4 úderů	12	50%	23%
Body do 2 úderů	17	65%	32%

Andy Roddick

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	16	50%	25%
Body od 2 do 4 úderů	22	46%	34%
Body do 2 úderů	26	62%	41%

Jo-Wilfried Tsonga

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	15	60%	25%
Body od 2 do 4 úderů	20	40%	33%
Body do 2 úderů	25	52%	42%

Juan Martín Del Potro

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	17	59%	25%
Body od 2 do 4 úderů	22	50%	32%
Body do 2 úderů	30	53%	43%

Gilles Simon

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	21	62%	33%
Body od 2 do 4 úderů	27	44%	37%
Body do 2 úderů	19	53%	30%

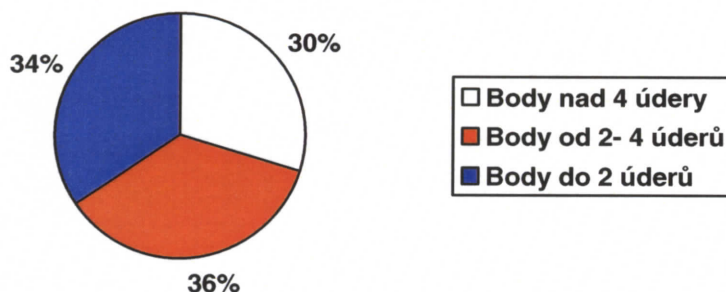
Gael Monfils

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	19	63%	38%
Body od 2 do 4 úderů	17	53%	34%
Body do 2 úderů	14	64%	28%

Fernando Verdasco

	Počet	Úspěšnost v %	Kolik % tvoří sadu
Body nad 4 údery	19	58%	30%
Body od 2 do 4 úderů	23	44%	35%
Body do 2 úderů	23	57%	35%

Graf č. 12 znázorňující četnost úderů na jeden bod v %

Z výsledků analýzy četnosti úderů vyplývá, že nejvíce bodů tvořily 2 až 4 údery (36%). Body do 2 úderů tvořily 34%. A nejmenší zastoupení měly body nad 4 údery (30%).

V bodech nad 4 údery měli největší úspěšnost Monfils (63%) a Simon (62%). U Simona a Monfilse tomu lze přikládat jejich taktiku. Jejich šance na vyhrání bodu stoupá s počtem úderů.

V bodech do 2 úderů měli největší úspěšnost Murray (65%), Monfils (64%) a Roddick (62%).

V bodech od 2 do 4 úderů měli největší úspěšnost Monfils (53%) a Nadal (54%).

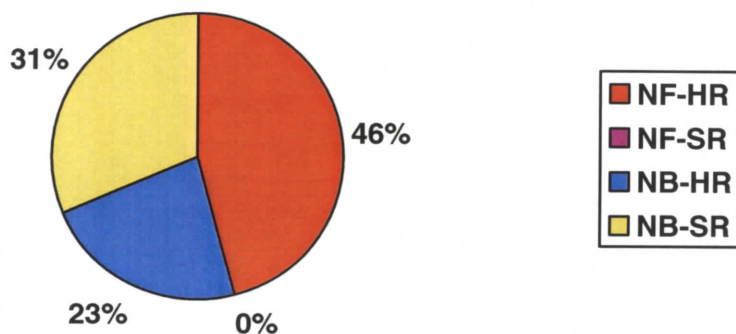
Zajímavé srovnání je, že po prvním podání se hráči dostali nad čtyři údery v jednom bodu ze 40% a po druhém podání z 60%.

Po riternu prvního podání se dostali hráči nad čtyři údery v jednom bodu z 32% a po riternu druhého podání z 69%.

Toto srovnání jenom potvrzuje důležitost prvního podání, kterým se hráči dostávají do výhody a bod se rozhoduje dříve než po druhém podání.

3. 12 Náběhy k síti

Náběhy na síť v grafu č. 13

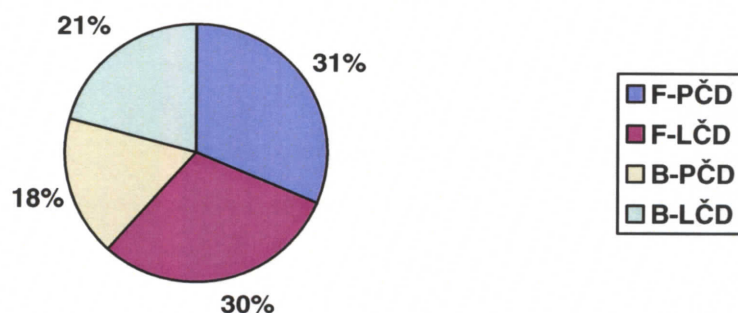
Z grafu č. 13 je zřejmé, že nejvíce náběhů k síti se vyskytovalo z forhendu horní rotací (46%). Náběh bekhendem se spodní rotací byl druhým nejpoužívanějším (31%). Třetím nejpoužívanějším náběhem byl bekhend s horní rotací (23%). Forhendový náběh se spodní rotací se nevyskytl.

Nejvíce náběhů k síti používal Federer, Djokovič a Del Potro a to celkem 5x. Verdasco a Roddick se pokusil o náběh 4x. Murray a Tsonga 3x. Nejméně náběhů k síti se vyskytl u Simona (1), Nadala (2) a Monfilse (3). Variantu podání-volej jsem analyzoval zvlášť.

Z analýzy náběhů k síti můžu konstatovat, že současný tenis naskýtá divákům podívanou z větší míry od základní čáry. Hráči se k síti vydávají méně než tomu bylo v minulých letech.

3. 13 Forhendové a bekhendové údery

Graf č. 14 znázorňující forhendové a bekhendové údery do pravé nebo levé části dvorce

Počet konečných forhendových úderů převažuje nad bekhendovými. Do pravé části dvorce hráči ukončovali 31% forhendových úderů a do levé části dvorce 30% forhendových úderů.

Do levé části dvorce hráči ukončovali 21% bekhendových úderů a do pravé části 18% bekhendových úderů.

Hráči neupřednostňují jednu stranu dvorce ale jejich rozhodnutí záleží na situaci a na postavení protihráče.

Analýza jenom potvrzuje Šafaříka (1978), který uvádí, že forhend umožňuje lepší krytí dvorce. Přirozený delší rozsah na forhendové straně dovoluje profesionálovi pokrýt až 80% dvorce nátlakovým forhendem, a tento současný trend pokračuje i v současnosti.

Z této analýzy vyplývá, že hráči více ukončují forhendovým úderem. pozorování sledované taktiky forhendu podle Šnejdara (2001) z Australian Open 2001 vyplývala tato zjištění:

Poměr forhendových a bekhendových konečných úderů odehraných od základní čáry vyznívá u mužů ve prospěch forhendu. Forhend je více využívaným úderem, a to i přesto, že větší množství míčů směřuje na bekhendovou část dvorce.

3. 14 Aplikace do praxe

Na základě mé studie zde uvádím některá doporučení pro tréninkovou praxi. Doufám, že přispějí ke zlepšení a zkvalitnění pohledu na trénink taktiky. Tato doporučení budou vycházet z mého výzkumu, ve kterém jsem sledoval a srovnával současně nejlepší tenisty světa a také na základě rozboru taktických variant a analýzy taktických činností, do kterých se hráči zapojili.

Činnosti, na které by se trenéři, ale i hráči, měli v metodicko-organizačních formách (průpravné cvičení, herní cvičení, průpravné hry ale samozřejmě i v samotném zápase) především zaměřit, jsem zde shrnul do těchto několika bodů.

- Velká část celkového objemu tréninku na dvorci by měla být věnována procvičování nejčastěji se v utkání opakujících situací, tedy **podání a příjmu podání (2 údery na jeden bod)**.
- **Používat herní situace od dvou do čtyř úderů:**
 - Podání následované útočným úderem od základní čáry (přednostně forhendem)
 - Podání a účinný první volej
 - Příjem podání a účinný prohoz (nebo lob)
 - Útočný příjem druhého podání a vítězný úder
 - Situace obranného riternu s následným vítězným úderem (trénovat situace, kdy se hráč nachází v časové tísní a hraje riskantní vítězný úder v pohybu).
- **Používat cvičení ke zlepšení útočné hry**
 - Navozovat situace, kdy se hráč dostává z obranné situace do útočné
 - Používat cvičení ke zlepšení náběhu k síti (hlavně náběh z forhendu horní rotací a náběh z bekhendu se spodní rotací)
 - Používat cvičení konečného forhendu od základní čáry
 - Používat herní cvičení od základní čáry a cvičení nad čtyři údery

4. DISKUSE

Jako každý sport, tak i tenis se vyvíjí. Na hráče je kladen stále větší důraz, jak na kondiční, psychickou, technickou tak i taktickou přípravu. Proto je nutné se zabývat srovnáním nejlepších světových hráčů a snažit se odhalovat nové prvky a poznatky a přenášet je i do tréninkového procesu. Doufám, že tato analýza leccos napověděla a bude mi nápomocna třeba i v mé budoucí trenérské činnosti. Potvrdilo se, že v amatérských podmínkách, které jsem měl k dispozici při vzniku této práce, bylo někdy určení kvantitativních ukazatelů velmi obtížné.

Dříve probíhal vývoj tenisové hry tak, že po určitou dobu ovládali tenisovou špičku obranáři, poté na několik let zase vyložení útočníci, potom přišli univerzální, celodvorcoví hráči, no a poté opět obranáři, ovšem na vyšší úrovni než obranáři předtím. Už v roce 1915 se ptal J. Permley Pater: může perfektní síť'ař porazit perfektního obranáře? A odpověděl: to je čistě akademická otázka. Odpověď závisí bezpochyby na tom jak hráč ovládá techniku a ne koncepci hry. Není ale žádný pochyb o tom, že kombinace těchto dvou způsobů – síť'ař a obranář – porazí každou jednotlivou koncepci hry (Stojan, 1999).

Vyložené obranáře jako dříve Björn Borg či Guillermo Vilas a Michael Chang už prakticky ve světové špičce nenajdeme. Z mého výzkumu se k tomuto typu nejvíce přibližuje Gill Simon. Tento obranářský styl však střídá s agresivním stylem hry od základní čáry. Útočníků, kteří praktikují na všech dvorcích (i na antuce) čistě podání a volej už také nenaleznu. Dříve k nim patřil Patrik Rafter, Tim Henman, Greg Rusedski a Stefan Edberg. Tito hráči dosáhli na světové úrovni velkých výsledků a tento styl jim přinesl bezesporu velký úspěch. V současné době se tomuto stylu nejvíce podobá Karlovič a Štěpánek. Jejich hlavním stylem je ale přednostně celodvorcová hra. Tito hráči ale nebyli v mé diplomové práci sledováni. Celodvorcoví hráči (univerzální) jako byl dříve Pete Sampras jsou ve špičce zastoupeni ale typickými celodvorcovými hráči nejsou. Z mého výzkumu se celodvorcovému stylu nejvíce podobají hráči Murray a Federer.

Samozřejmě, že na taktiku v utkání mají vliv i jiné faktory. S používanou taktikou úzce souvisí aktuální fyzický i psychický stav a soupeř proti kterému

hrajeme, který v tomto výzkumu zohledňován nebyl. Před porovnáním výsledků jsem si byl jistý, že z deseti sad budu mít víc než dostatek informací vztahujících se k hernímu profilu hráčů, taktických variant, četnosti úderů, obranných a útočných úderů, náběhů k síti, forhendových a bekhendových konečných úderů. Mohl jsem však zkoumat více sad a hráčů světové úrovně pro přesnější informace. Z toho by také vyplývala obrovská časová náročnost na potencionálním výzkumu v této oblasti. Dále si také uvědomuji, že můj kategorizační systém se všem nemusí zdát dokonalý a že by se mohlo sledovat ještě mnoho dalších ukazatelů, které by zpřesnily některé údaje. Upřesňuji, že kategorizační systém nezkoumal body nad čtyři údery a tak údery, které se odehrávaly uprostřed bodu nebyly sledovány. Výsledky práce se vztahují pouze na středně rychlý povrch a uvědomuji si, že na jiných površích by výsledky byly odlišné. To může být ale impuls pro vytvoření budoucí diplomové práce s touto problematikou. Ale i tak si myslím, že svoji funkci tato práce splnila. Je také evidentní, že třeba návštěva samotného utkání či rozhovor se sledovanými hráči před a po zápase a zjištění jejich psychické připravenosti, rozpoložení a naladění na zápas by mohlo některé údaje doplnit a upřesnit.

Myslím si, že výsledky, které z výzkumu vyšly, dokazují opravdu změnu taktiky a herního pojetí hráčů, které se liší od let minulých. Vztahují se jen na mužskou kategorii a vyšší postavení na žebříčku ATP podtrhuje tyto výsledky. Junioři a hráči nižší úrovně a kategorie budou mít trochu odlišné charakteristiky taktiky než námi pozorovaní elitní hráči ale to neznamená, že si nemohou některými poznatky z tohoto výzkumu zpestřit trénink Tento výzkum byl ale cílen na to „nejlepší“, co v mužském tenisu je a cílem všech ostatních hráčů je se do této úrovně propracovat. Elitní hráči tedy nejsou jen osobnostními vzory, ale také ukazují těmto hráčům cestu, jak zlepšit účinnost taktiky v utkání.

Myslím si, že tenista při vývoji do elitní úrovně optimálním tréninkem a utkáními přijde postupem času na optimální taktiku sám. Jenže na elitní úrovni je potřeba znát tyto taktiky co nejdříve. A právě tento problém by měl vyřešit trenér.

5. ZÁVĚR A DOPORUČENÍ PRO PRAXI

V mé studii jsem se zaměřil na taktický herní profil elitních hráčů. Snažil jsem se zjistit jaký herní styl a jakou taktiku hráči používají z hlediska kvalitativních znaků v různých herních činnostech.

Z vytvořeného kategorizačního systému jsem sledoval herní profil hráčů, taktické varianty, obranné a útočné údery, četnosti úderů, náběhy k síti a konečné forhendové a bekhendové údery.

Za nejdůležitější zjištěné skutečnosti u taktiky elitních hráčů lze považovat následující:

- Výsledky herního profilu hráčů ukazují, že nejvíce úderů je ukončeno od základní čáry a z podání. Elitní hráči těží ze svého kvalitního podání čímž si připravují situace pro přípravný nebo vítězný úder. Všichni sledovaní hráči spadají do stylu agresivní hry od základní čáry. Typickým představitelem je současný první hráč světového žebříčku Rafael Nadal. Vlivem zrychlování hry vymizel styl podání-volej a obranářský styl. Celodvorcové pojetí hry používá Federer a Murray. Tito hráči měli nevíce náběhů k síti jak po podání tak od základní čáry. Federer ukončil 8% úderů u sítě a Murray 12%. Ale i u hráčů, kteří mají hru založenou hlavně na podání jako Roddick (20% vyhraných bodů z podání), Tsonga a Del Potro (18% vyhraných bodů z podání) jsou vidět prvky celodvorcové hry. Společně s Verdascem a Djokovičem operují také od základní čáry ale dokáží hrát stejně tak dobře volej a smeč, bez nichž by nemohli hrát iniciativně. Zajímavými hráči jsou Monfils a Simon, kteří hrají převážně agresivním stylem od základní čáry s dobrým riternem, ale určitý způsob obranné hry u nich lze vyznat. Necháávají iniciativu soupeři a poté těží ze svých prohozů, výborného pohybu a předvídatosti.
- Z výsledků analýzy taktických variant vycházejí tato zjištění: Nejčastější taktické varianty v **herní činnosti prvního** podání byly podání s následným vítězným forhendovým úderem do pravé části dvorce (17%), podání s následným vítězným forhendovým úderem do levé části dvorce (15,3%) a podání-volej (9%). Prvním podáním se ukončilo 38% bodů. Hráči se všeobecně snažili získat prvním podáním převahu a zúročit jí v dalším úderu.

Nejčastější taktické varianty v **herní činnosti druhého podání** byly podání s následným vítězným forhendovým úderem do pravé části dvorce (20%), podání s následným vítězným forhendovým úderem do levé části dvorce (17%) a podání s následným vítězným bekhendem do levé části dvorce (13%). Druhým podáním se ukončilo 21% bodů.

Nejčastější taktické varianty v **herní činnosti riternu po prvním podání** byly obranný ritern s následným vítězným úderem (14,5%), ritern a obranný úder (11,6%) a ritern s následným vítězným forhendem do levé části dvorce (9,3%).

Nejčastější taktické varianty v **herní činnosti riternu po druhém podání** byly ritern s následným vítězným forhendem do levé části dvorce (15,3%), ritern s následným vítězným forhendem do pravé části dvorce (11,8%) a obranný ritern s následným vítězným úderem (11,8%).

Nejčastější taktické varianty v **herní činnosti od základní čáry** byly vítězný forhend do pravé části dvorce (17,6%), vítězný forhend do levé části dvorce (14,4%) a vítězný bekhend do levé části dvorce (13,4%). Varianta náběhu k síti se vyskytla z 8% a varianta stopbolu z 6,4%.

- Útočné údery (84%) jasně převažují nad obrannými (16%). Hráči rozhodují body útočnými údery a současný trend mužského tenisu je v tvrdých agresivních úderech. Hráči se snaží být aktivní a diktovat hru svému soupeři a tím šance na vítězství značně stoupá.
- Body se odehrávaly nejčastěji v rozmezí mezi dvěma až čtyřmi údery (36%). Do dvou úderů (po podání a po riternu) skončilo 34% úderů a nad čtyři údery se body odehrávaly z 30%. Z utkání hraných v roce 1998 byly provedeny analýzy a výsledky zněly, že na středně rychlém povrchu přeletí míč přes síť 1-4krát na jeden bod v 60 – 65% (Stojan, 1999). V mém výzkumu výsledky vycházejí obdobně (70% úderů na jeden bod přeletělo přes síť 1 – 4 krát). To znamená, že v herních cvičeních na středně rychlém povrchu by jsme měli tuto četnost úderů zahrnovat co nejčastěji.
- Náběh k síti se vyskytoval nejčastěji po forhendu s horní rotací (46%). Z bekhendu se spodní rotací se vyskytl z 31% a bekhendu s horní rotací z 23%. Náběh z forhendu s horní rotací se neobjevil. Celkově počet náběhů k síti ubývá a hráči se snaží řešit situace od základní čáry.
- Počet konečných forhendových úderů převažuje nad bekhendovými. Do pravé části dvorce směřovalo 31% forhendů a do levé části dvorce 30% forhendů.

Za nejdůležitější po přečtení celého obsahu této práce považuji to, aby si čtenář obohatil znalosti z této problematiky, nebo naopak konfrontoval své zkušenosti a mohl vést případnou diskusi. Jak již víme z teoretické části, význam podání a příjmu podání je v současném tenisu značný a proto musí být v tréninkovém procesu kladen důraz na jejich časté zařazování. Pro hráče je důležitý trénink herních situací a s ním spojené taktické varianty. Trenér by se měl v tréninku více věnovat těm herním situacím, které odpovídají reálným situacím v utkání. A právě to jsem se také snažil přiblížit v této práci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BOLLETTIERI, N. *Bollettieri's Tennis Handbook*. Champaign: Human Kinetics, 2001.
2. CRESPO, M., MILEY, D. *Advanced Coaches Manual*. London: International Tennis Federation, 1998.
3. CRESPO, M., REID, M. *Modern tactics: an introduction*. Dostupný z: <http://www.itf.com/coaching/sportscience/>. [15.3.2009]
4. DOBRÝ, L. *Didaktika sportovních her*. Praha: SPN, 1988.
5. DOVALIL, J., MARVANOVÁ, Z. *Výkon a trénink ve sportu*. Praha: Olympia, 2002.
6. HÖHM, J. *Vítězný tenis*. Praha: Olympia, 1987.
7. CHOUTKA, M., DOVALIL, J. *Sportovní trénink*. Praha: Olympia, 1991.
8. MELIŠOVÁ, L. a kol. *Teória a didaktika športovej špecializácie tenis*. UK: Bratislava, 1992.
9. PSOTTA, R. *Analýza interminutní pohybové aktivity*. Praha: Karolinum, 2003.
10. ROKOSOVÁ, B. A kol. *90 let Českého tenisového svazu*. Plzeň: Euroverlag, 1996.
11. SEVERA, J. a kol. *Tenis: učební texty pro trenéry 2. a 3. třídy-1.díl*. Praha: 1997.
12. SEVERA, J. a kol. *Tenis: učební texty pro trenéry 2. a 3. třídy-2.díl*. Praha: 1997.
13. SCHÖNBORN, R. *Tennis Technik Trainink*. Aachen: MAYER & MAYER Verlag, 1998.
14. SCHÖNBORN, R. *Tactic*. Dostupný z: <http://www.itf.com/coaching/sportscience/>. [15.3.2009]
15. SCHÖNBORN, R. *Nejlepší obrana je útok*. In *Tenis Revue*. Praha: Czech Tennis Agency, 2008, č. 2, s. 28-29.
16. STOJAN, S., BRABENEC, J. *Tenis zdravým rozumem*. Praha: T/Production, 1999.
17. STOJAN, S. *Moderní tenis*. Praha: Atos 1991.
18. ŠAFAŘÍK, V. *Tenis: vybrané kapitoly I*. Praha: SPN, 1978.
19. ŠAFAŘÍK, V. *Analýza činnosti a zatížení hráče tenisu v utkání na dvorcích s různým povrchem*. Praha, 1975.
20. ŠNEJDAR, M. *Technika a taktika forhendu (diplomová práce)*. Praha: FTVS UK, 2001.
21. SKORODUMOVA, A. *Match paly analysis...strategy and tactics*. Dostupný z: <http://www.itf.com/coaching/sportscience/>. [15.3.2009]
22. TÁBORSKÝ, F. a kol. *Základy teorie sportovních her*. Praha: UK v Praze, 2007.

Internetové stránky: <http://www.australianopen.com>

<http://www.tennis-live.cz>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1:** Vysvětlivky
- Příloha 2:** Sledování hráči
- Příloha 3:** Sledování hráči
- Příloha 4:** Sledování hráči
- Příloha 5:** Sledování hráči a analyzovaná utkání
- Příloha 6:** Záznamový arch taktických variant (herní činnost: první a druhé podání)
- Příloha 7:** Záznamový arch taktických variant (herní činnost: ritern po prvním podání)
- Příloha 8:** Záznamový arch taktických variant (herní činnost: ritern po druhém podání)
- Příloha 9:** Záznamový arch taktických variant (herní činnost: činnost od základní čáry)
- Příloha 10:** Tabulky taktických činností hráčů
- Příloha 11:** Tabulky četnosti taktických variant po prvním a druhém podání
- Příloha 12:** Tabulka četnosti taktických variant po riternu prvního podání
- Příloha 13:** Tabulka četnosti taktických variant po riternu druhého podání
- Příloha 14:** Tabulka četnosti taktických variant v činnosti od základní čáry
- Příloha 15:** Graf taktických variant R. Nadala
- Příloha 16:** Graf taktických variant R. Federera
- Příloha 17:** Graf taktických variant N. Djokoviče
- Příloha 18:** Graf taktických variant A. Murrayho
- Příloha 19:** Graf taktických variant A. Roddicka
- Příloha 20:** Graf taktických variant J.W. Tsonga
- Příloha 21:** Graf taktických variant M.Del Potra
- Příloha 22:** Graf taktických variant G. Simona
- Příloha 23:** Graf taktických variant G. Monfilse
- Příloha 24:** Graf taktických variant F. Verdasca

Příloha 2

SLEDOVANÍ HRÁČI:

RAFAEL NADAL

Země:	Španělsko
Datum narození:	3. Června 1986
Místo narození:	Manacor, Mallorca, Španělsko
Bydliště:	Manacor, Mallorca, Španělsko
Výška:	185cm
Váha:	85,5 kg
Hraje:	Levou
Na žebříčku:	1
Vyhraných zápasů za kariéru:	337
Prohraných zápasů za kariéru:	78
Prize money:	\$20,814,797 USD

ROGER FEDERER

Země:	Švýcarsko
Datum narození:	8. Zář 1981
Místo narození:	Basilej, Švýcarsko
Bydliště:	Bottmingen, Švýcarsko
Výška:	185 cm
Váha:	85 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	2
Vyhraných zápasů za kariéru:	620
Prohraných zápasů za kariéru:	150
prize money:	\$44,644,857 USD

NOVAK DJOKOVIČ

Země:	Srbsko
Datum narození:	22. Května 1987
Místo narození:	Bělehrad, Srbsko
Bydliště:	Monte Carlo, Monaco
Výška:	188 cm
Váha:	80 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	3
Vyhraných zápasů za kariéru:	187
Prohraných zápasů za kariéru:	70
prize money:	\$10,533,977 USD

Příloha 3

ANDY MURRAY

Země:	Velká Británie
Datum narození:	15. Květen 1987
Místo narození:	Dublin, Skotsko
Bydliště:	Dublin, Skotsko
Výška:	191 cm
Váha:	84 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	4
Vyhraných zápasů za kariéru:	160
Prohraných zápasů za kariéru:	65
Prize money:	\$5,684,904 USD

ANDY RODDICK

Země:	USA
Datum narození:	30. Zář 1982
Místo narození:	Omaha, Nebraska, USA
Bydliště:	Austin, Texas, USA
Výška:	188 cm
Váha:	88 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	6
Vyhrané zápasy:	463
Prohrané zápasy:	149
prize money:	\$14,726,614 USD

JO-WILFRIED TSONGA

Země:	Francie
Datum narození:	17. dubna 1985
Místo narození:	Le Mans, Francie
Bydliště:	La Rippe, Švýcarsko
Výška:	188 cm
Váha:	91 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	7
Vyhraných zápasů za kariéru:	53
Prohraných zápasů za kariéru:	28
prize money:	\$2,178,486 USD

Příloha 4

JUAN MARTIN DEL POTRO

Země:	Argentina
Datum narození:	23. Říjen 1988
Místo narození:	Tandil, Argentina
Bydliště:	Tandil, Argentina
Výška:	198 cm
Váha:	83 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	8
Vyhrané zápasy za kariéru:	88
Prohrané zápasy za kariéru:	53
prize money:	\$2,004,786 USD

GILLES SIMON

Země:	Francie
Datum narození:	27. Listopadu 1984
Místo narození:	Nice, Francie
Bydliště:	Neuchatel, Švýcarsko
Výška:	180 cm
Váha:	69 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	9
Vyhraných zápasů za kariéru:	116
Prohraných zápasů za kariéru:	85
prize money:	\$2,563,985 USD

GAEL MONFILS

Země:	Francie
Datum narození:	1. Zář 1986
Místo narození:	Paříž, Francie
Bydliště:	Nyon, Švýcarsko
Výška:	193 cm
Váha:	80,5 kg
Hraje:	Pravou
Na žebříčku:	14
Vyhraných zápasů za kariéru:	102
Prohraných zápasů za kariéru:	82
Prize money:	\$2,299,547 USD

Příloha 5

FERNANDO VERDASCO

Země:	Španělsko
Datum narození:	15. Prosince 1983
Místo narození:	Madrid, Španělsko
Bydliště:	Madrid, Španělsko
Výška:	188 cm
Váha:	81 kg
Hraje:	Levou
Na žebříčku:	15
Vyhraných zápasů za kariéru:	191
Prohraných zápasů za kariéru:	149
prize money:	\$3,449,400 USD

ANALYZOVANÁ UTKÁNÍ:

Osmifinále:

Rafael Nadal – Fernando Gonzales 6/3 6/2 **6/4**

Gael Monfils – **Gilles Simon** 4/6 6/2 1/6 ret.

Gael Monfils – Gilles Simon 4/6 **6/2** 1/6 ret.

Andy Murray – Fernando Verdasco **6/2** 1/6 6/1 3/6 4/6

Fernando Verdasco – Andy Murray 2/6 6/1 1/6 6/3 **6/4**

James Blake – **Jo-Wilfried Tsonga**- 4/6 **4/6** 6/7

Andy Roddick – Tommy Robredo **7/5** 6/1 6/3

Marcos Baghdatis – **Novak Djokovic** – 1/6 **6/7** 7/6 2/6

Juan Martin Del Potro – Marin Cilic 5/7 **6/4** 6/4 6/2

Tomas Berdych – **Roger Federer** 6/4 7/6 **4/6** 4/6 2/6

Příloha 6

Herní činnost: první podání

	+	-	0
Podání			
Podání – volej			
Podání – vítězný forhend – pravá část dvorce			
Podání – vítězný forhend – levá část dvorce			
Podání – vítězný bekhend – pravá část dvorce			
Podání – vítězný bekhend – levá část dvorce			
Podání – obranný úder			
Podání – stopbol			

Herní činnost: druhé podání

	+	-	0
Podání			
Podání – volej			
Podání – vítězný forhend – pravá část dvorce			
Podání – vítězný forhend – levá část dvorce			
Podání – vítězný bekhend – pravá část dvorce			
Podání – vítězný bekhend – levá část dvorce			
Podání – obranný úder			
Podání – stopbol			

Příloha 7

Herní činnost: ritern po prvním podání

	+	-	0
Neuskutečněný ritern			
Ritern forhend – pravá část dvorce			
Ritern forhend – levá část dvorce			
Ritern bekhend – pravá část dvorce			
Ritern bekhend – levá část dvorce			
Ritern – vítězný forhend – pravá část dvorce			
Ritern – vítězný forhend – levá část dvorce			
Ritern – vítězný bekhend – pravá část dvorce			
Ritern – vítězný bekhend – levá část dvorce			
Stopbol z riternu			
Ritern – obranný úder			
Obranný ritern – vítězný úder			
Náběh na síť – forhendem s horní rotací			
Náběh na síť – forhendem se spodní rotací			
Náběh na síť – bekhendem s horní rotací			
Náběh na síť – bekhendem se spodní rotací			

Příloha 8

Herní činnost: ritern po druhém podání

	+	-	0
Neuskutečněný ritern			
Ritern forhend – pravá část dvorce			
Ritern forhend – levá část dvorce			
Ritern bekhend – pravá část dvorce			
Ritern bekhend – levá část dvorce			
Ritern – vítězný forhend – pravá část dvorce			
Ritern – vítězný forhend – levá část dvorce			
Ritern – vítězný bekhend – pravá část dvorce			
Ritern – vítězný bekhend – levá část dvorce			
Stopbol z riternu			
Ritern – obranný úder			
Obranný ritern – vítězný úder			
Náběh na síť – forhendem s horní rotací			
Náběh na síť – forhendem se spodní rotací			
Náběh na síť – bekhendem s horní rotací			
Náběh na síť – bekhendem se spodní rotací			

Příloha 9

Herní činnost: hra od základní čáry

	+	-
Vítězný forhend – pravá část dvorce		
Vítězný forhend – levá část dvorce		
Vítězný bekhend – pravá část dvorce		
Vítězný bekhend – levá část dvorce		
Stopbol		
Obranný úder		
Obranný úder – vítězný úder		
Náběh na síť – forhendem s horní rotací		
Náběh na síť – forhendem se spodní rotací		
Náběh na síť – bekhendem s horní rotací		
Náběh na síť – bekhendem se spodní rotací		

Příloha 10

Tabulka znázorňující počet forhendových a bekhendových úderů do pravé nebo levé části dvorce

Utkání	F - PČD	F - LČD	B - PČD	B - LČD
NADAL - GONZALEZ	12	20	12	12
MONFILS - SIMON	10	7	9	10
SIMON - MONFILS	17	14	4	10
VERDASCO - MURRAY	12	15	6	9
MURRAY - VERDASCO	10	13	9	9
TSONGA - BLAKE	14	16	7	7
RODDICK - ROBREDO	16	12	8	7
DJOKOVIČ - BAGHDATIS	24	18	12	12
DEL POTRO - ČILIČ	16	11	8	8
FEDERER - BERDYCH	12	11	5	11

Tabulka znázorňující náběhy k síti forhendem nebo bekhendem se spodní nebo horní rotací

Utkání	NF-HR	NF-SR	NB-HR	NB-SR
NADAL - GONZALEZ	1	0	0	1
MONFILS - SIMON	1	0	2	0
SIMON - MONFILS	1	0	0	0
VERDASCO - MURRAY	2	0	1	1
MURRAY - VERDASCO	1	0	0	2
TSONGA - BLAKE	1	0	2	0
RODDICK - ROBREDO	1	0	1	2
DJOKOVIČ - BAGHDATIS	3	0	1	1
DEL POTRO - ČILIČ	3	0	1	1
FEDERER - BERDYCH	2	0	0	3

Tabulka znázorňující obranné a útočné údery hráčů

Utkání	OBRANNÉ ÚDERY	ÚTOČNÉ ÚDERY
NADAL - GONZALEZ	17	122
MONFILS - SIMON	20	89
SIMON - MONFILS	31	101
VERDASCO - MURRAY	24	103
MURRAY - VERDASCO	14	102
TSONGA - BLAKE	15	101
RODDICK - ROBREDO	14	112
DJOKOVIČ - BAGHDATIS	28	153
DEL POTRO - ČILIČ	22	103
FEDERER - BERDYCH	20	102

Příloha 11

Tabulka četnosti taktických variant po prvním podání

Utkání	P	P - V	P - VF - PČD	P - VF - LČD	P - VB - PČD	P - VB - LČD	P - SB	P - OÚ	
NADAL - GONZALEZ	5	0		3	3	2	2	1	0
MONFILS - SIMON	6	1		2	1	1	3	0	1
SIMON - MONFILS	4	1		3	2	0	1	2	1
VERDASCO - MURRAY	7	2		2	4	1	2	1	0
MURRAY - VERDASCO	7	4		3	4	0	0	2	2
TSONGA - BLAKE	9	1		4	3	1	2	1	0
RODDICK - ROBREDO	10	2		3	3	0	2	1	0
DJOKOVIČ - BAGHDATIS	7	3		6	4	2	1	1	1
DEL POTRO - ČILIČ	9	1		4	2	0	2	1	0
FEDERER - BERDYCH	8	2		2	3	0	1	1	0

Tabulka četnosti taktických variant po druhém podání

Utkání	P	P - V	P - VF - PČD	P - VF - LČD	P - VB - PČD	P - VB - LČD	P - SB	P - OÚ	
NADAL - GONZALEZ	2	0		2	3	3	1	0	2
MONFILS - SIMON	2	0		2	1	0	2	0	2
SIMON - MONFILS	3	0		3	5	3	2	1	3
VERDASCO - MURRAY	2	0		2	1	1	2	1	2
MURRAY - VERDASCO	2	0		1	2	1	2	0	0
TSONGA - BLAKE	2	0		2	2	0	1	0	1
RODDICK - ROBREDO	4	1		1	2	3	1	0	0
DJOKOVIČ - BAGHDATIS	3	0		5	3	2	2	1	2
DEL POTRO - ČILIČ	4	0		3	2	1	2	0	1
FEDERER - BERDYCH	2	1		3	0	1	1	0	2

Příloha 12

Tabulka četnosti taktických variant po riternu prvního podání

Utkání	NR	RF- PČD	RF- LČD	RB- PČD	RB- LČD	R-VF- PČD	R-VF- LČD	R-VB- PČD	R-VB- LČD	R-SB	R-OÚ	OR- VÚ	R-NF- HR	R-NF- SR	R-NB- -HR	R-NB- SR
NADAL - GONZALEZ	4	1	1	0	1	2	2	1	1	0	2	2	0	0	0	0
MONFILS - SIMON	2	0	1	0	1	2	1	2	0	0	3	1	0	0	0	0
SIMON - MONFILS	5	1	1	0	0	2	2	0	1	0	2	6	0	0	0	0
VERDASCO - MURRAY	7	1	1	0	1	2	2	1	0	0	2	3	0	0	0	0
MURRAY - VERDASCO	2	1	0	1	0	0	1	1	2	0	2	4	0	0	0	0
TSONGA - BLAKE	5	1	1	1	0	1	2	0	2	0	2	1	0	0	0	0
RODDICK - ROBREDO	3	1	1	1	0	2	1	2	0	0	2	2	0	0	0	0
DJOKOVIČ-BAGHDATIS	6	2	1	0	1	2	1	3	1	0	2	3	0	0	0	0
DEL POTRO - ČILIČ	8	1	1	1	0	1	1	2	0	0	2	1	0	0	0	0
FEDERER - BERDYCH	6	1	1	0	0	1	3	0	2	0	1	2	0	0	0	0

Příloha 13

Tabulka četnosti taktických variant riternu po druhém podání

Utkání	NR	RF - PČD	RF - LČD	RB - PČD	RB - LČD	R - VF - PČD	R - VF - LČD	R - VB - PČD	R - VB - LČD	R - SB	R - OÚ	OR - VÚ	R - NF - HR	R - NF - SR	R - NB - HR	R - VB - SR
NADAL - GONZALEZ	1	0	3	1	2	1	4	3	2	0	1	1	0	0	0	0
MONFILS - SIMON	1	0	0	1	0	1	1	3	1	1	1	3	0	0	0	0
SIMON - MONFILS	1	2	0	0	2	2	1	0	0	0	3	2	0	0	0	0
VERDASCO - MURRAY	1	1	0	0	2	1	3	2	1	0	1	3	0	0	0	0
MURRAY - VERDASCO	2	0	0	1	0	0	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0
TSONGA - BLAKE	2	1	2	1	0	3	3	2	1	0	1	0	0	0	0	1
RODDICK - ROBREDO	2	2	1	1	0	3	2	0	1	0	2	2	0	0	0	0
DJOKOVIČ-BAGHDATIS	2	1	1	0	1	5	4	2	2	0	3	5	1	0	0	1
DEL POTRO - ČILIČ	3	1	1	1	0	2	3	1	2	0	1	2	1	0	0	1
FEDERER - BERDYCH	2	1	0	1	1	2	2	2	3	0	3	2	0	0	0	2

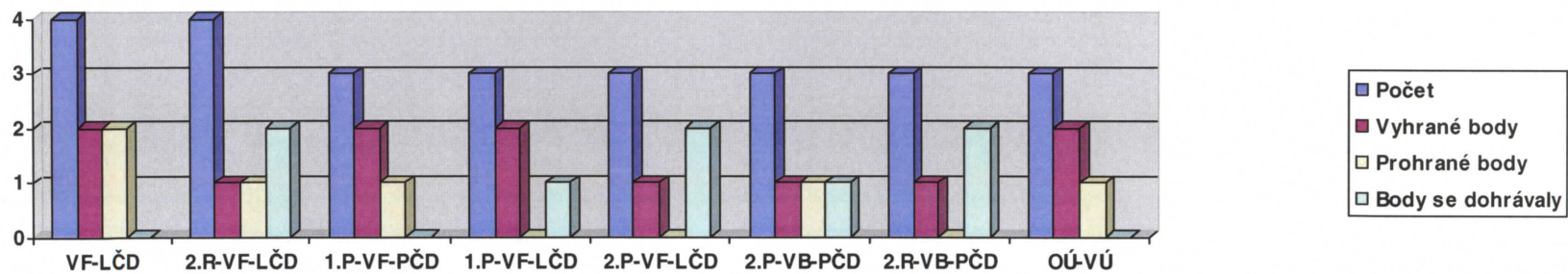
Příloha 14

Tabulka taktických variant v činnosti od základní čáry

Utkání	VF-PČD	VF-LČD	VB-PČD	VB-LČD	SB	OÚ	OÚ-VÚ	NF-HR	NF-SR	NB-HR	NB-SR
NADAL - GONZALEZ	3	4	2	3	2	1	3	1	0	0	1
MONFILS - SIMON	3	2	1	3	1	3	3	1	0	1	0
SIMON - MONFILS	4	3	1	3	1	3	5	1	0	0	0
VERDASCO - MURRAY	3	4	1	1	1	2	3	2	0	1	1
MURRAY - VERDASCO	4	2	3	2	1	2	2	2	0	1	0
TSONGA - BLAKE	2	3	2	1	1	1	2	1	0	2	0
RODDICK - ROBREDO	4	2	1	3	1	0	1	1	0	1	2
DJOKOVIČ - BAGHDATIS	4	4	3	4	2	2	2	2	0	1	1
DEL POTRO - ČILIČ	4	1	2	2	1	2	2	2	0	1	0
FEDERER - BERDYCH	2	2	1	3	1	3	2	2	0	0	1

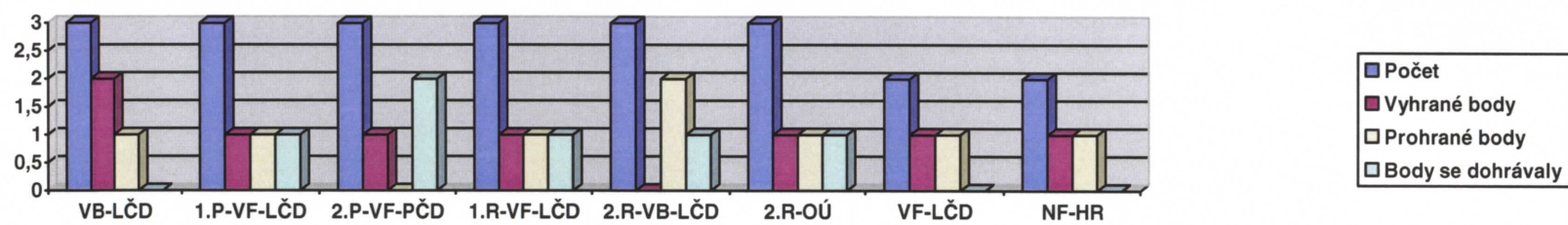
Příloha 15

Rafael Nadal

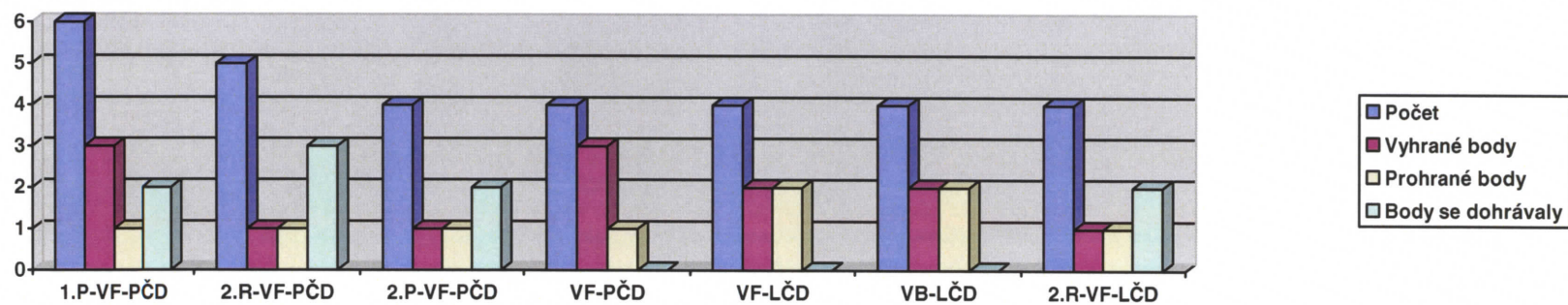
Příloha 16

Roger Federer

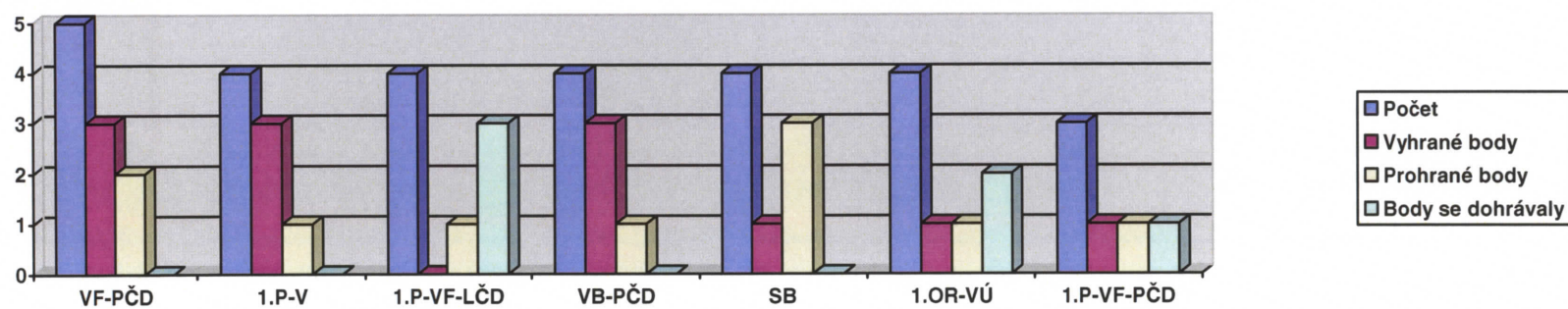
Příloha 17

Novak Djoković

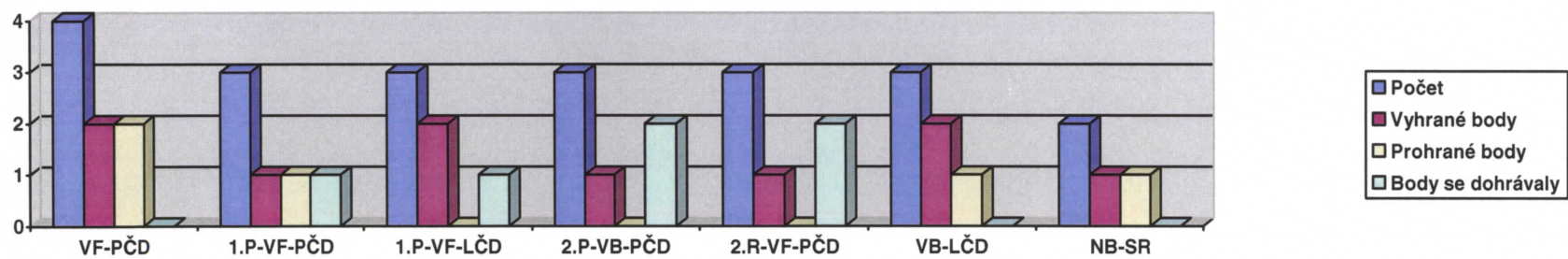
Příloha 18

Andy Murray

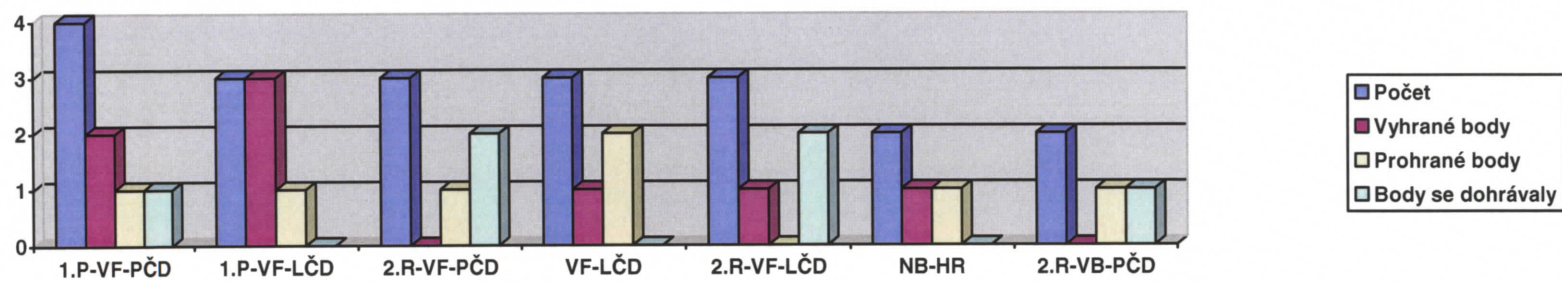
Příloha 19

Andy Roddick

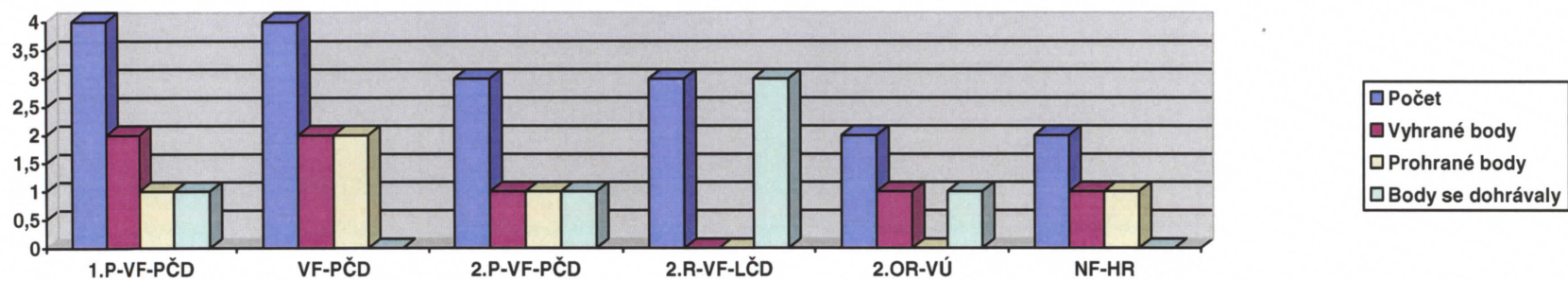
Příloha 20

Jo-Wilfried Tsonga

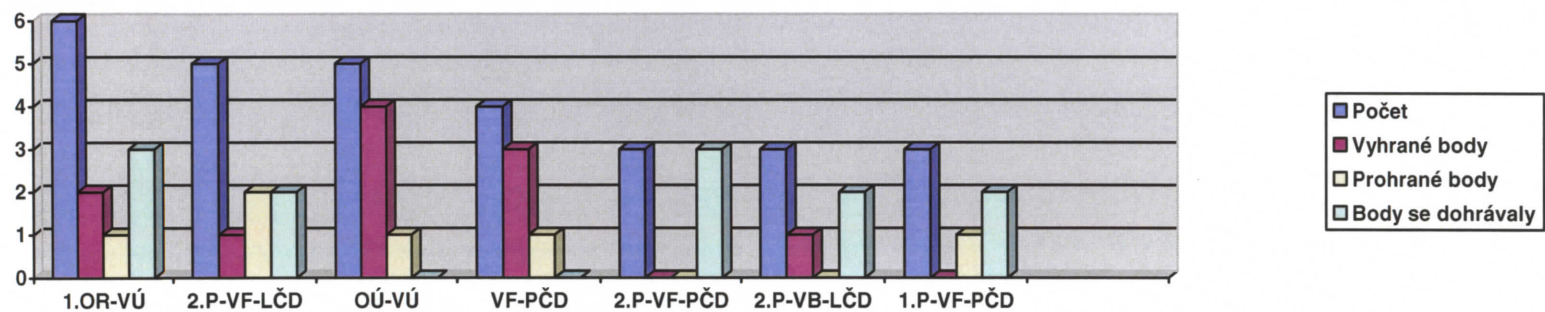
Příloha 21

Juan Martin Del Potro

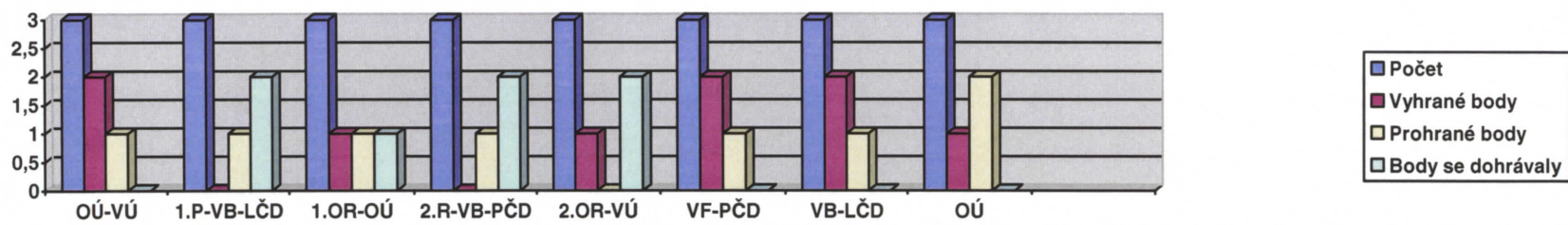
Příloha 22

Gilles Simon

Příloha 23

Gael Monfils

Příloha 24

Fernando Verdasco

